

1. tertialrapport 2026

Søndre Land

Kommunedirektørens oppsummering

Kommunedirektøren legger med dette fram tertialrapport per 30. april 2026. Gjennom tertial- og årsrapporter skal administrasjonen gjøre rede for hvordan de kommunale oppgavene er løst innenfor rammene kommunestyret har vedtatt.

Søndre land kommune har i flere år hatt merforbruk sammenlignet med opprinnelig budsjett og har benyttet fond for å finansiere merforbruket. Over tid er det ikke bærekraftig å bruke fondsmidler til finansiering av ordinær drift, samtidig svekker det likviditeten. Ved inngangen til 2026 er det 41 millioner kroner på ubundne fond. 30 millioner kroner av disse er avsatt til premieavvik. For å bygge opp fondsreserver og styrke likviditeten må kommunen klare å levere mindreforbruk innen ordinær drift i årene som kommer. Kommunens ramme for kassekreditt er per i dag 150 millioner kroner.

Grunnet kommunens svært anstrengte økonomi har det vært arbeidet systematisk og godt for å tilpasse driftsnivået til inntektsnivået i år. I all hovedsak viser regnskapet per 1. tertial at ordinær drift er i balanse. Derimot viser prognosen for året, et estimert merforbruk på kroner 8 millioner. Kommunedirektøren legger til grunn at det gjennomføres tiltak som reduserer driftsutgiftene og gir økonomisk balanse. Det understrekes at i underkant av 7 millioner av meldt merforbruk, er begrunnet i utgifter knyttet til tiltak i barnevernstjenesten og sosiale utgifter i Nav. Det er stor usikkerhet ved anslaget. Ut fra de forhold som per i dag er kjente, understrekes risiko for at kostnadskrevende tiltak øker i omfang, og dermed også merforbruket. For nærmere beskrivelse av kommunalområdene henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

Fra høsten 2025 til våren 2026 er det arbeidet med å gå gjennom fagområder og oppgaver i stab. Som følge av arbeidet er det gjort endringer i organiseringen. Per 1. mai ligger fagområdene samfunnsutvikling, næring, bolig og beredskap i kommunalområdet Lokalsamfunn. Områdene kommunikasjon, polisk sekretariat, post/arkiv, informasjonssikkerhet, personvern, IT og digitalisering ligger til Stab. Endringene medfører behov for å flytte midler på tvers av kommunalområder.

Det har i første tertial vært høy bosettingsaktivitet. Det er bosatt 21 av 35 personer, og det er sannsynlig at kommunen får bosatt resterende. Kapasiteten i flyktningtjenesten justeres i tråd med bosetting og økonomiplan tiltak for 2026. Utlendingsdirektoratet har vedtatt å opprette et ordinært asylmottak i kommunen og dette vil påvirke flere tjenester i kommunen. Det er i løpet av april gjort forberedelser til mottaket starter opp. Kommunens aktivitet inn mot mottaket vurderes fortløpende framover.

Søndre Land kommune har høye kostnader til pensjon. Årsaken er at kommunen har forholdsvis mange ansatte, og langt flere pensjonister (tidligere kommunalt ansatte), sammenlignet med andre kommuner av samme størrelse. Dette henger i sin tur sammen med at Søndre Land kommune fikk mange nye ansatte som følge av ansvarsreformen i 1991.

Innenfor pensjon og premieavvik er det forventet et mindreforbruk på 12,5 millioner kroner knyttet til pensjonsavregningen under Felles, samtidig som det isolert sett medfører en mindreinntekt i premieavviket på 18,5 millioner kroner. Nettoeffekten av dette er 6 millioner kroner. Det forutsettes at denne ubalansen dekkes inn ved bruk av premieavviksfondet. Dette vurderes å være i tråd med hensikten til fondet.

Budsjettet for 2026 la til grunn at rentenivået skulle gå noe ned. I første tertial er rentene økt, og snittrenten på våre lån er økt fra 4,25 % til 4,78 %. Dette kan medføre et merforbruk på estimert 2 millioner kroner. Dette er forbeholdt inndekt gjennom tilskudd fra NVE og nedbetaling av lån i løpet av 2026.

Per utgangen av april er avkastningen på kommunens langsiktige plasseringer positive 5,5 millioner kroner. April har vært en veldig god måned, og isolert for april har avkastningen vært 4,8 millioner kroner. Det legges til grunn balanse i 2026, men det er en usikkerhet knyttet til verdensøkonomien.

For skatt og rammetilskudd legges det til grunn økonomisk balanse i 2026.

Kommunen arbeider aktivt med å søke tilskuddsmidler for å jobbe med tjenesteutvikling og driftskostnader. Det er gjort en stor jobb innenfor kommunalområdene med å søke tilskudd. Kommune har likevel behov for å understreke at det å drive tjenesteutvikling basert på midlertidige tilskuddsmidler ikke er hensiktsmessig. Fra revidert nasjonalbudsjett for 2026 og kommuneproposisjon 2027 er det gitt signaler om at flere og flere tilskuddsordninger innlemmes i det ordinære rammetilskuddet.

Samlet sett er aktivitetsnivået høyere enn det inntektsgrunnlaget gir rom for, noe som det må jobbes med i 2026 og videre i planperioden.

Investeringsprosjektene i kommunen følger i hovedsak planlagt fremdrift og gjennomføres innenfor vedtatte rammer. Flere større prosjekter er under gjennomføring eller i anskaffelsesfase, blant annet innen vann og avløp, flomsikring og velferdsteknologi, mens enkelte prosjekter er forsinket som følge av kapasitetsutfordringer og eksterne avhengigheter. Det vises til tertialrapporten for detaljer.

Sykefravær første tertial 2026 var på 11,03 %. Tilsvarende tertial i fjor viste et sykefravær på 11,51 %. Det er på det rene at sykefraværet er for høyt i Søndre Land kommune. Søndre Land kommune har siden 2023 hatt en satsning på utvikling av partsgruppene (leder, plasstillitsvalgt og plassvernombud) ute i avdelingene. Denne satsningen fortsetter i 2026 med mål om å utvikling av kompetente og selvstendige parts grupper i organisasjonen. Samarbeidet med NAV Arbeidslivssenter og NAV Land fortsetter i 2026.

Per 1. tertial viser regnskapet balanse i drifta som helhet. Samtidig visere årsprognosen et merforbruk på kroner 8 millioner og i tillegg er det risiko for økt omfang av kostnadskrevende tiltak utover året, og dermed økt merforbruk. Det gjennomføres tiltak for å nå balanse, og samtidig holde trykk på utviklingsarbeid som bidrar til endringer for å sikre kvalitet og redusere driftsnivået.

Når det gjelder pensjon og premieavvik forventes en ubalanse på kroner 6 millioner, som dekkes inn ved bruk av premieavviksfondet.

I budsjettprosessen for 2027 og planperioden blir det viktig å arbeide videre med å skape bedre balanse mellom kommunens inntekter og driftsutgifter for å gjenskape et økonomisk handlingsrom.

Dette har vi fått til

Det har vært en innholdsrik første tertial i 2026. Det jobbes godt innenfor områdene. Noen hovedmomenter som beskriver hva vi synes vi får til omtales under. Det vises til rapporteringen for områdene for nærmere beskrivelse av arbeidet.

Tidlig innsats og familie

Innenfor kommunalområdet Tidlig innsats og familie er det etablert en tydelig struktur for samarbeid og samskaping gjennom handlingsveilederen og BTI-modellen. Dette har styrket samhandlingen mellom tjenestene og bidratt til mer systematisk og helhetlig oppfølging av barn og familier. Etablering av Familieteam må nevnes spesielt. Barnehagene har høy andel barnehagelærere, spesialpedagoger og

fagarbeidere, samtidig som det er god driv i utviklings- og kvalitetsarbeidet. Helsepsykepleiertjenesten er sentral i kommunens satsing på tidlig innsats, og alle stillinger er nå besatt med riktig kompetanse, noe som har styrket stabilitet og kvalitet i tjenesten. Barnevernstjenesten har over tid hatt en jevn og målbar kvalitetsforbedring med økt fokus på tverrfaglig samarbeid.

Opplæring og inkludering

I første tertial har Opplæring og inkludering hatt god framdrift i både utviklingsarbeid og samarbeid, og har hentet inn 3,3 mill. kroner i eksterne tilskudd. Det er gjort viktige strukturelle grep, blant annet etablering av vertskommuneavtale for felles voksenopplæring fra 2026. Samtidig videreføres pedagogisk utviklingsarbeid, som lekbasert læring i begynneropplæringen og styrking av aktivitetstilbud ved ungdomsskolen, blant annet med videreutviklet FYSAK. Det økt samarbeid med frivillige i skolen, blant annet gjennom «lesebestemor» i begynneropplæringen og «pensjonistlærer» i matematikk på mellomtrinnet ved Odnnes skole. Området har også lyktes med å styrke inkludering og integrering gjennom flere målrettede lavterskeltiltak i flyktingetjenesten. Økt bruk av frivillighet og gode samarbeidsarenaer, som temakveld for foresatte, bidrar til å styrke fellesskap og oppvekstmiljø.

Sammen med Tidlig Innsats og Familie og FAU ble det gjennomført temakveld i idrettshallen med Line Marie Warholm, torsdag 19. mars med teamet: "Hvordan ruster vi barna til å tåle det livet har å by på?"

Mestring og velferd

I første tertial har Mestring og velferd hatt høy aktivitet med utvikling av både tjenester og kompetanse. Det er blant annet igangsatt prosjekt for digital hjemmesykepleie og ny organisering av nattevaktstjenesten, samt tatt i bruk nytt elektronisk pasientjournalssystem ved legesenteret. Området har også styrket forebyggende arbeid gjennom lavterskeltilbud som «Formiddag i det fri» og nye tiltak innen psykisk helse, som «Pappasamtalen». Samtidig er det gjennomført flere samarbeids- og utviklingsprosjekter, blant annet felles EPJ-anskaffelse (Elektronisk pasientjournal) i Innlandet og rekrutteringsprosjekt med Nav og Nordre Land. Arbeidet med velferdsteknologi, kompetanseheving og bedre beredskap gir et godt grunnlag for videre utvikling av tjenestene.

Stab

I første tertial er det gjennomført en helhetlig gjennomgang av kommunens stabsfunksjoner, hvor fase 1 er ferdigstilt i tråd med plan. Kartleggingen har gitt bedre oversikt over oppgaver, roller og ansvar, og har avdekket behov for styrking på enkelte områder, blant annet innen beredskap. Som et konkret tiltak er det gjort organisatoriske justeringer med tydeligere ansvarsfordeling mellom avdeling for administrasjon og avdeling for IKT og digitalisering. I tillegg er fagområdene samfunnsutvikling, beredskap og boligutvikling flyttet til kommunalområdet lokalsamfunn. Arbeidet danner et solid grunnlag for videre utvikling i fase 2.

Lokalsamfunn

I første tertial er det gjennomført viktige tiltak innen samfunnsutvikling og arealforvaltning. Arbeidet med flomsikring etter ekstremværet Hans, særlig i Hov sentrum, har styrket grunnlaget for videre utvikling. Samtidig er et større næringsområde på Hasvaldseter regulert og utviklingsselskap etablert i samarbeid med Raufoss industripark og Eidsiva. Revisjon av kommuneplanens arealdel er igangsatt, og kommunalområdet har holdt sine økonomiske rammer

Innstilling til vedtak

Innstilling til vedtak

Fordeling av lisenskostnader

1. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Tidlig innsats og familie med kr 52 000.
2. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Opplæring og inkludering med kr 127 065
3. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Mestring og velferd med kr 1 181 336
4. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Lokalsamfunn med kr 373 741
5. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Stab og utvikling med kr 188 534
6. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Kom.dir ledergruppe med kr 12 610
7. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Politisk ledelse med kr 12 610
8. Kommunestyret vedtar å øke rammen til Lokalsamfunn med kr 1 947 896

Stabsgjennomgang

1. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Stab og utvikling med kr 1 580 000
2. Kommunestyret vedtar å øke rammen til Lokalsamfunn med kr 1 580 000
3. Kommunestyret vedtar å redusere rammen til Lokalsamfunn med kr 5 625 000
4. Kommunestyret vedtar å øke rammen til Stab og utvikling med kr 5 625 000

Overføring fra drift til investering

1. Kommunestyret vedtar å gjøre en overføring fra drift til investering på kr. 150 000
 1. Overføringen blir belastet budsjettreserven på område Felles.

Pensjon og premieavvik

1. Kommunestyret vedtar å reduseres rammen til område Felles med kr 12 500 000
2. Kommunestyret vedtar å øke rammen til område Premieavvik med kr 18 500 000
3. Kommunestyret vedtar å bruke kr 6 000 000 av premieavviksfondet.

Investering

1. Kommunestyret vedtar å flytte kr 550 000 fra prosjekt 24009 Flomsikring - flomveg A til prosjekt 26015 Røykdykkersamband og 26016 Locus kartskjermer, med følgende fordeling:
 1. Prosjekt 26015 Røykdykkersambank kr 250 000
 2. Prosjekt 26016 Locus kartskjermer kr 300 000

Forslag budsjettjusteringer

Beløp i 1000

	Prognose avvik	Forslag til justering	Avvik etter justering	Avvik etter tiltak
Sum generelle driftsinntekter	0	0	0	0
Netto finansutgifter	0	0	0	0

	Prognose avvik	Forslag til justering	Avvik etter justering	Avvik etter tiltak
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	-6 000 000	-6 000 000	0
Tjenesteområdene	7 742	6 000 000	6 007 742	7 742
Totalt	7 742	0	7 742	7 742

Økonomirapportering drift

Skatter og rammetilskudd viser pr april en veldig positiv utvikling. Det er pr april en merinntekt kr 16,7 mill knyttet til skatt. Det betydelige positive avviket skyldes omleggingen av systemet for innbetaling av forskuddstrekk. Vi har budsjettert med store og små innbetalinger annenhver måned, mens nå kommer skatteinntektene jevnt hver måned. Det antas at dette vil jevne seg mer ut gjennom året. Det er i revidert nasjonalbudsjett signalisert at skatteinntekten er noe høyere enn forventet, og basert på KS prognosemodell utgjør dette ca 2 millioner kroner i merinntekt for oss.

Det er også en merinntekt knyttet til rammetilskudd. Det signaliseres i revidert nasjonalbudsjett at rammetilskuddet blir lavere enn budsjettert. Årsaken til dette er lavere kostnader enn forventet til demografiutviklingen. Basert på KS prognosemodell utgjør dette ca 2 millioner kroner i mindreinntekt for oss.

I opprinnelig budsjett har vi budsjettert med kr 60 mill. i vertskommunetilskudd. Basert på tilsagn fra Helsedirektoratet er tilskuddssummen kr 60 mill. for 2026.

I opprinnelig budsjett la vi til grunn et noe lavere rentenivå i 2026 enn det som er gjeldende. I siste rentemøte hevet Norges Bank styringsrenten. Bankene vi har lån gjennom har etter økningen økt sine pt-renter. Dette vil føre til et merforbruk på renteutgifter på lån. Snittrente på våre lån er etter økte renter 4,78 %, i budsjettet er det lagt til grunn 4,25 %. Basert på gjeldenivået kommunen ligger med pr 31.12.25 utgjør en endring fra 4,25 % til 4,78 % ca 3,7 millioner kroner på årsbasis. Det legges til grunn halvårseffekt som utgjør ca 2 mill. Derfor legges det til grunn et merforbruk på kr 2 mill. isolert på avdrag og renter på lån. Dette er forbeholdt inndekt gjennom tilskudd fra NVE, som generer en nedbetaling av lån i løpet av 2026, som igjen generer lavere kostnader til avdrag- og renter på lån.

Per utgangen av april er avkastningen på kommunens langsiktige plasseringer positive 5,5 millioner kroner. April har vært en veldig god måned, og isolert for april har avkastningen vært 4,8 millioner kroner. Opprinnelig budsjettert avkastning for året er 18 millioner kroner. En vurdering av stresstesten viser at vi i verste fall kan få en negativ avkastning på 25,5 millioner kroner. Stresstesten gir et anslag på hvilken buffer vi bør ha, basert på størrelsen på våre langsiktige plasseringer, i et negativt scenario. Kommunen har ikke bufferfond til å stå imot en betydelig svikt i avkastning på de langsiktige midlene, og det er krevende å vurdere videre utvikling i forventet avkastning. Prognosen for året er opprinnelig ramme, 18 millioner.

De siste årene har kommunen hatt et tydelig fokus på å sikre tilstrekkelig budsjettering til pensjonsforpliktelser. Prognoser fra KLP viser at pensjonspremien for 2026 vil være om lag 82 millioner kroner, hvorav en betydelig andel er budsjettert under fellesområdet. I tråd med signaler fra revidert nasjonalbudsjett legges det til grunn at årets tilførsel til premiefondet, anslått til 37,7 millioner kroner, benyttes til å dekke premieinnbetalingene. Dette forventes å gi et mindreforbruk på 12,5 millioner kroner knyttet til pensjonsavregningen, samtidig som det isolert sett medfører en mindreinntekt i premieavviket på 18,5 millioner kroner. Nettoeffekten av dette er 6 millioner kroner. Det forutsettes at denne ubalansen dekkes inn ved bruk av premieavviksfondet.

Soliditet viser kommunens langsiktige økonomiske styrke, altså hvor robust økonomien er og hvor stor del som er finansiert med egenkapital fremfor gjeld. God soliditet gir handlefrihet på lengre sikt. Likviditet handler derimot om kommunens evne til å dekke løpende forpliktelser, altså om man har nok tilgjengelige midler til å betale regninger når de forfaller. God likviditet sikrer at driften går som normalt fra dag til dag.

Kommunens likviditet har de siste årene vært under press, særlig i perioden 2022-2025, en utvikling som har fortsatt inn i 2026. Hovedårsaken er høyere driftsutgifter enn budsjettet, samt inntekter som ikke gir umiddelbar kontantstrøm, som avkastning på plasseringer og premieavvik. For å håndtere situasjonen ble det i 2022 solgt langsiktige plasseringer tilsvarende 50 millioner kroner. Det ble i tillegg etablert en kassekreditt på 50 mill. kroner, som i 2023 ble økt til 100 mill. Våren 2025 ble kreditten utvidet med ytterligere 50 mill. kroner. Kommunen har samtidig styrket oppfølgingen gjennom likviditetsoversikter for å sikre bedre kontroll.

For mer utfyllende informasjon om økonomi henvises det til de respektive kommunalområders egne kapitler i dokumentet.

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Budsjett hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Budsjett 2026	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sentrale inntekter	-175 531	-201 350	25 820	-538 202	-538 202	0
Sentrale utgifter	0	0	0	35 000	35 000	0
Netto finansutgifter og inntekter	24 248	22 137	2 111	6 960	6 960	0
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	0	0	0	35 100	35 100	0
Til disposisjon	-151 283	-179 213	27 931	-461 142	-461 142	0
Tidlig innsats og familie	29 296	31 689	-2 393	82 100	82 100	0
Opplæring og inkludering	33 176	32 767	409	83 750	85 250	-1 500
Mestring og velferd	81 526	79 337	2 189	219 550	222 808	-3 258
Lokalsamfunn	17 171	19 493	-2 323	49 140	49 140	0
Felles	-5 204	-7 483	2 279	22 800	10 300	12 500
Stab og utvikling	8 767	9 025	-258	20 200	20 200	0
Kommunedirektørens ledergruppe	3 245	3 199	46	8 800	8 800	0
Politisk ledelse	1 704	1 763	-59	4 800	4 800	0
Premieavvik	0	0	0	-30 000	-30 000	0
Renter og finans	0	-148	148	0	0	0
Sum disponering	169 681	169 643	38	461 142	453 399	7 742
Merforbruk +/mindreforbruk -	18 398	-9 570	27 969	0	-7 743	7 742

Finans

I kommunens økonomi- og finansreglement er det definert rammer for langsiktige plasseringer. Disse er som følger:

	Maksimal	Minimal	Normal
Bankinnskudd/pengemarkedsfond	85 %	15%	20%
Obligasjoner - lav kredittrisiko (IG)	75 %	20 %	40 %
Obligasjoner - høyrente	15 %	0 %	10 %

1.tertialrapport 2026

SUM RENTEBÆRENDE MIDLER	100 %	55 %	70 %
Garanterte produkter	20 %	0 %	0 %
Eiendom	10 %	0 %	0 %
Alternative investeringsprod./ hedgefond	10 %	0 %	0 %
SUM EIENDOM / ALT.INVESTERINGPROD	20 %	0 %	10 %
Norske aksjefond	10 %	0 %	8 %
Utenlandske aksjefond	20 %	0 %	12 %
SUM AKSJEFOND	25 %	0 %	20 %

Tabellen under viser markedsverdi og avkastning pr 34.04.2026, fordelt på de ulike aktivaklassene:

Beholdning og resultat	Markedsverdi	Resultat hittil i år
Bankinnskudd/ pengemarked	75 230 325	1 080 103
Obligasjoner - lav kredittrisiko (IG)	119 503 920	1 614 538
Obligasjoner - høyrente	33 090 928	1 171 358
Eiendom	15 540 329	0
Norske aksjefond	8 499 181	727 968
Aksjer - Aktiv forvaltning	72 610 367	880 615
Totalt	324 475 049	5 474 582

Som vist i tabellen er avkastningen per 30.04 på positive 5,5 millioner kroner. De fire første månedene i året har vært gjennomgående positive, men med en nedgang i mars. Denne nedgangen tok seg opp igjen i løpet av april. Mars måned var så vidt på plussiden, mens april isolert sett hadde en avkastning på 4,8 mill. Det er viktig å understreke at resultatet for aksjefondene så langt består av urealiserte gevinster og tap – eiendelene er altså ikke solgt, men har hatt endringer i markedsverdi.

Tabellen under viser andelen av de forskjellige aktivaklasser, målt opp mot hva som er definert i økonomi- og finansreglementet:

	Maksimal	Minimal	Normal	Allokering
Bankinnskudd/pengemarkedsfond	85 %	15%	20%	23,2 %
Obligasjoner - lav kredittrisiko (IG)	75 %	20 %	40 %	36,8 %

1.tertialrapport 2026

Obligasjoner - høyrente	15 %	0 %	10 %	10,2 %
SUM RENTEBÆRENDE MIDLER	100 %	55 %	70 %	70,2 %
Garanterte produkter	20 %	0 %	0 %	-
Eiendom	10 %	0 %	0 %	4,8 %
Alternative investeringsprod./ hedgefond	10 %	0 %	0 %	-
SUM EIENDOM / ALT.INVESTERINGPROD	20 %	0 %	10 %	4,8 %
Norske aksjefond	10 %	0 %	8 %	2,6 %
Globale aksjefond/ aktiv forvaltning	20 %	0 %	12 %	22,4 %
SUM AKSJEFOND	25 %	0 %	20 %	25,0 %

Som tabellen viser, er plasseringene innenfor de definerte grenseverdiene i kommunens økonomi- og finansreglement. Rammekravene på bankinnskudd/pengemarked og høyrente obligasjoner ligger noe over det som er å anse som normal-allokering, mens investment grade-obligasjoner ligger noe under normal allokering. Årsaken til dette er forfall av obligasjoner og innløsning av disse. Andelen på aksjefond er på maks allokering pr 1.tertial. Her er det avtalt et møte med rådgiverne våre i DNB Carnegie for å se på omfordelingen av plasseringer, slik at disse ikke går utover allokeringsnivåene.

Lånegjeld

Lånegjeld fordelt på långiver:

<i>Långiver</i>	<i>Beløp</i>
Nordea (sertifikatlån)	83 500 000
Kommunalbanken	286 655 212
KLP Kommunekreditt	298 561 842
Husbanken	73 995 233
Sum lån	742 712 287

Rentesikring

	<i>Fastrente</i>	<i>Betingelser</i>	<i>Utløpsdato</i>
Kommunalbanken	120 000 000	2,41 %	22.01.2030
KLP Kommunekreditt	42 466 663	4,51 %	18.06.2029

KLP Kommunekreditt	39 166 671	4,51 %	18.06.2029
KLP Kommunekreditt	40 498 329	4,52 %	15.11.2027
KLP Kommunekreditt	9 333 332	4,18 %	15.01.2029
KLP Kommunekreditt	51 000 000	4,64 %	25.01.2029
Total fasterente	302 464 995		

Refinansieringsrisiko (sertifikatlån)	Sum
Nordea	39 000 000
Nordea	44 500 000
Totalt	83 500 000

Som tabellen viser er 302,5 mill. rentesikret, av en total lånegjeld på 742,7 mill. Dette tilsvarer en sikringsgrad på 41 %. Etter økonomi- og finansreglementet vårt skal en tredjedel av total lånegjeld være sikret, og vi er godt innenfor dette kravet. En del av rentesikringene er gjort mens rentenivået lå på et lavt nivå. Nivået på rentene har som kjent steget de siste årene.

Sertifikatlån er en kortsiktig finansiering med særlig gunstige rentebetingelser. Dagens sertifikatlån forfaller i utgangspunktet i sin helhet hver 6. måned, men praksis er å refinansiere hele lånet hvert halvår, med mulighet for én årlig nedbetaling.

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000

Avdelinger	Budsjett hiå.	Regnskap hiå.	Avvik hiå.	Oppr. budsjett 2026	Prognose årsavvik	Forslag til budsjett- justering
Tidlig innsats og familie	29 296	31 689	-2 393	82 100	0	-52
Opplæring og inkludering	33 176	32 767	409	83 750	-1 500	-127
Mestring og velferd	81 526	79 337	2 189	219 550	-3 258	-1 181
Lokalsamfunn	17 171	19 493	-2 323	49 140	0	1 566
Felles	-5 204	-7 483	2 279	22 800	12 500	-
					12 500 042	
Stab og utvikling	8 767	9 025	-258	20 200	0	-139
Kommunedirektørens ledergruppe	3 245	3 199	46	8 800	0	-13
Politisk ledelse	1 704	1 763	-59	4 800	0	-13
Premieavvik	0	0	0	-30 000	0	18 500 000
Renter og finans	0	-148	148	0	0	0
Totalsum	169 681	169 643	38	461 142	7 742	6 000 000

Investeringer

Investeringer

Lekeapparat i Hov barnehage ferdigstilles vårhalvåret 2026. Anskaffelsesprosess er i gang.

Ny EPJ, elektronisk pasient journal, på legesenter er implementert og investeringer fullført innenfor rammen. I forhold til EPJ løftet Innlandet er kontrakt med Aidn signert og programmet er planlagt regionalt innført høst 2027. Ny felles velferdsteknologi plattform og velferds teknologiske investeringer er i prosess.

De fleste prosjektene innenfor kommunalområdet Lokalsamfunn er i samsvar med plan og det er ikke meldt vesentlige avvik, med unntak av rehabilitering av kommunestyresalen. Det har ikke vært kapasitet til å arbeide med nevnte prosjekt enda.

En usikkerhet er kapasitet/responstid hos anskaffelsesenheten for å gjennomføre anbudskonkurranser.

Kort status de største investeringsprosjektene i 2026:

- Flomveg A - pågår og forventet ferdig i løpet av sommer/høst godt innenfor investeringsrammen. Siden sluttoppgjøret med entreprenør ikke er ferdig enda, foretas det ikke noen nedjustering av budsjettet i 1. tertialrapport. Forventet mindreforbruk på dette prosjektet finansierer innkjøp av Locus Kartløsning og røykdykkersamband til brannvesenet.
- Flomsikring resten av Hov sentrum nord - fremdriften er avhengig av BaneNor. Kommunen har varslet 1 års forsinkelse til NVE, men ikke mottatt tilbakemelding fra NVE. Det er avsatt ca. 76 millioner til dette prosjektet i 2026, men siden fremdriften er så usikker per tid avventer vi budsjettjustering til 2. tertialrapport. Forsinkelsen bidrar til ubrukte lånemidler i 2026.
- Vann og avløp Brurudbakka - planlagt oppstart fase 1 sommer/høst 2026 og fase 1 er forventet ferdig i år
- Vann og avløp Nordberg - forberedelse anbudskonkurranse pågår.
- Seremonirom - forberedelse anbudskonkurranse pågår.
- Samlepotter - bruk av salmepottene fremmes til formannskapet fortløpende.

Status investeringsprosjekter

Felles

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett			Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.	Regnskap hiå. årsprognose	
Kjøp av aksjer	Iht. plan	0	0	0	150	0
Teknisk oppgradering av kommunestyresalen	Forsinket	875	0	875	0	0
Sum		875	0	875	150	0

Lokalsamfunn

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett			Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.	Regnskap hiå. årsprognose	
Biorotor Hov	Iht. plan	388	0	388	259	0
Boligtomter	Iht. plan	0	0	0	1	0
Breskebakke 37 - opprustes	Ikke vurdert	950	0	950	0	0
Brurubakka trinn 1	Iht. plan	20 000	0	20 000	29	0
Brurudbakka (VA)	Iht. plan	0	0	0	82	0
Bygging av minihus	Iht. plan	200	0	200	0	0
Digitalisering av eiendomsarkivet	Iht. plan	123	0	123	27	0
Flomsikring Hov - flomveg A	Iht. plan	17 073	0	17 073	8 621	550
Flomsikring Hov - flomveg C	Iht. plan	0	0	0	-673	0
Flomsikring Hov - Mobekken	Iht. plan	0	0	0	112	0
Flomsikring Hov - Nordberg	Forsinket	76 061	0	76 061	426	0
Hovlitunet	Iht. plan	1 634	0	1 634	0	0
Kinomaskineri og lerrett	Forsinket	350	0	350	0	0
Locus kartskjerner	Iht. plan	0	0	0	220	-250
Nordberg inne på feltet, resten av feltet	Iht. plan	7 500	0	7 500	230	0
Områdereguleringsplan Kråkvika, Fjordsbygda og Breskebakke	Ikke vurdert	139	0	139	0	0
Planarbeid/klargjøring av næringsområder	Forsinket	1 252	0	1 252	0	0
Røykdykkersamband	Forsinket	0	0	0	52	-300
Salg av bygninger og anlegg	Iht. plan	0	0	0	14	0
Salg av tomter	Iht. plan	0	0	0	9	0
Samlepott biler, maskiner, redskap mm	Iht. plan	2 500	0	2 500	249	0
Samlepott ENØK-tiltak, LED-lys, tekniske anlegg mm.	Iht. plan	3 645	0	3 645	633	0
Samlepott mindre VA-prosjekter	Iht. plan	2 000	0	2 000	449	0
Samlepott rehab. kom.bygg	Iht. plan	2 415	0	2 415	449	0
Samlepott veg- og gatelys	Iht. plan	2 000	0	2 000	0	0
Sermonirom med kjølelager	Iht. plan	5 000	0	5 000	0	0

1.tertialrapport 2026

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett		Regnskap hiå. årsprognose	Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.		
Utbedring Hovlandsvegen inkl kryss Fv	Iht. plan	4 000	0	4 000	0	0
Utskifting av membranfilter Hov vannverk	Iht. plan	1 600	0	1 600	0	0
Utskifting dataservere / regionale investeringer	Iht. plan	642	0	642	0	0
Viltforvaltning / skadefelling	Iht. plan	150	0	150	0	0
VWCaddy - utkjøp etter utgått leasingavtale	Ferdig	150	0	150	199	0
Økt datasikkerhet i Søndre Land kommune	Iht. plan	2 850	0	2 850	0	0
Sum		152 622	0	152 622	11 389	0

Mestring og velferd

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett		Regnskap hiå. årsprognose	Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.		
EPJ Legesenteret	Ferdig	200	0	200	0	0
Ny felles plattform velferdsteknologi i Gjøvikregionen	Forsinket	1 000	0	1 000	0	0
Velferdsteknologi-investeringer	Iht. plan	2 200	0	2 200	0	0
Sum		3 400	0	3 400	0	0

Renter og finans

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett		Regnskap hiå. årsprognose	Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.		
Kjøp av aksjer	Iht. plan	2 000	0	2 000	0	0
Sum		2 000	0	2 000	0	0

Tidlig innsats og familie

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Rev. bud.	Årets budsjett		Regnskap hiå. årsprognose	Avvik
			Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.		
Lekeapparat Hov Barnehage	Iht. plan	350	0	350	0	0
Sum		350	0	350	0	0

Sum øvrige prosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett				
	Status framdrift	Rev. bud.	Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.	Regnskap hiå. årsprognose
Sum øvrige prosjekter		0	0	0	73
Sum		0	0	0	73

Personal og organisasjon

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Hittil i år	Hittil i fjor
Korttid	Tidlig innsats og familie	5,00 %	3,12 %	2,84 %	1,30 %	3,06 %	3,25 %
Langtid	Tidlig innsats og familie	5,00 %	6,90 %	4,36 %	3,50 %	4,89 %	9,05 %
Samlet	Tidlig innsats og familie	10,00 %	10,02 %	7,20 %	4,80 %	7,96 %	12,29 %
Korttid	Opplæring og inkludering	2,47 %	3,01 %	1,78 %	2,19 %	2,35 %	2,15 %
Langtid	Opplæring og inkludering	5,77 %	7,30 %	6,78 %	5,91 %	6,42 %	9,77 %
Samlet	Opplæring og inkludering	8,24 %	10,32 %	8,57 %	8,10 %	8,77 %	11,92 %
Korttid	Mestring og velferd	2,96 %	3,60 %	2,17 %	1,87 %	2,62 %	2,86 %
Langtid	Mestring og velferd	11,03 %	12,68 %	15,11 %	12,87 %	12,94 %	9,52 %
Samlet	Mestring og velferd	13,99 %	16,28 %	17,28 %	14,74 %	15,56 %	12,39 %
Korttid	Lokalsamfunn	2,59 %	3,39 %	0,86 %	1,73 %	2,12 %	1,82 %
Langtid	Lokalsamfunn	4,04 %	3,92 %	7,15 %	4,37 %	4,88 %	5,58 %
Samlet	Lokalsamfunn	6,64 %	7,31 %	8,01 %	6,10 %	7,00 %	7,40 %
Korttid	Stab og utvikling	4,49 %	3,62 %	4,61 %	0,88 %	3,36 %	3,96 %
Langtid	Stab og utvikling	2,19 %	1,20 %	1,59 %	1,58 %	1,64 %	7,21 %
Samlet	Stab og utvikling	6,67 %	4,82 %	6,20 %	2,47 %	5,00 %	11,17 %
Korttid	Kommunedirektørens ledergruppe	0 %	0 %	1,68 %	1,68 %	0,86 %	1,64 %
Langtid	Kommunedirektørens ledergruppe	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8,69 %
Samlet	Kommunedirektørens ledergruppe	0 %	0 %	1,68 %	1,68 %	0,86 %	10,33 %
Korttid	Sum sykefravær	3,16 %	3,33 %	2,12 %	1,78 %	2,58 %	2,67 %
Langtid	Sum sykefravær	7,40 %	8,69 %	9,71 %	8,01 %	8,45 %	8,83 %
Samlet	Sum sykefravær	10,56 %	12,01 %	11,83 %	9,79 %	11,03 %	11,51 %

Det totale sykefraværet i 1. tertial 2026 var på 11,03 %. Dette er en nedgang fra samme periode i 2025. Det er variasjoner mellom kommunalområder og avdelinger. Hvert kommunalområde har kommentarer for sitt område.

Søndre Land kommune har siden 2023 hatt en satsning på utvikling av partsgruppene (leder, plasstillitsvalgt og plassvernombud) ute i avdelingene. Denne satsningen fortsetter i 2026 med mål om å utvikling av kompetente og selvstendige parts grupper i organisasjonen. Samarbeidet med NAV Arbeidslivssenter og NAV Land fortsetter i 2026.

Det er utarbeidet egne rutiner og årshjul til dette arbeidet. Rapportering på arbeidet i partssgruppene gjøres i kommunalområdene.

1. januar 2026 ble regelverket om psykososialt arbeidsmiljø endret. Endringene innebærer ingen nye krav til arbeidsgivere, men presiserer og tydeliggjør allerede gjeldende krav. Hensikten er at det skal bli lettere å forstå hva psykososialt arbeidsmiljø er, og å jobbe med det. Søndre Land kommune vil i 2026 gjennomføre en HMS undersøkelse blant alle ansatte som blant annet inneholder kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø. Resultatene fra denne undersøkelsen vil gi føringer for eventuelle tiltak ute i avdelingene.

Internkontroll

Kommunedirektøren skal ha betryggende internkontroll, jf. kommunelovens kapittel 25. Dette ivaretas blant annet gjennom en tydelig intern organisering med klare ansvarsforhold og roller.

Framsikt er tatt i bruk som styringsverktøy. Framsikt er et digitalt verktøy som understøtter helhetlig styring ved å gi strukturert støtte til planlegging, risikovurderinger, rapportering, analyse og økonomistyring. Bruken av Framsikt bidrar til bedre oversikt, tydeligere sammenheng mellom mål og tiltak, og gjør det enklere å følge opp resultater gjennom året.

Informasjonssikkerhet er et prioritert område i 2026.

Måloppfølging skjer gjennom tertialrapportering, årsmelding og i ledermøter på alle nivåer, og på grunn av den økonomiske situasjonen har kommunen hatt månedlige økonomirapporter for tettere styring og bedre kontroll.

Kvalitetssystemet Compilo gir viktig støtte i internkontrollen ved å sikre etterprøvable dokumentasjon av rutiner, god avvikshåndtering og kontinuerlig forbedring på tvers av organisasjonen. Det er i 1.tertial gjennomført lederopplæring i avvikshåndtering.

Samfunns- og befolkningsutvikling

Befolkningen i Søndre Land økte med en innbygger i første kvartal 2026. Dette er en positiv utvikling sammenlignet med første kvartal 2025 hvor det var en nedgang i folketallet. Veksten er i første rekke knyttet til netto innflytting.

Befolkningsutvikling 1. Kvartal 2026

	1.Kvartal 2025	2.Kvartal 2025	3.Kvartal 2025	4.Kvartal 2025	1.Kvartal 2026
Folketall ved inngangen av kvartalet	5 597	5 589	5 612	5 611	5 603
Fødte	9	12	8	5	10
Døde	16	20	14	18	17
Fødselsoverskudd	-7	-8	-6	-13	-7
Innvandring	16	11	10	9	10
Utvandring	9	0	4	7	12
Innflytting, innenlands	47	70	90	64	65
Utflytting, innenlands	55	50	91	62	55
Netto innvandring og flytting	-1	31	5	4	8
Folkevekst	-8	23	-1	-8	1

Folketallet ved utgangen av kvartalet	5 589	5 612	5 611	5 603	5 604
---	-------	-------	-------	-------	-------

Kommunens tjenesteområder

Tidlig innsats og familie

Innledning

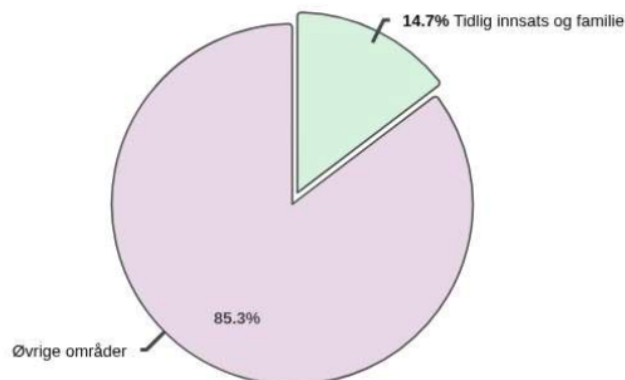
Kommunalområdet Tidlig Innsats og familie har ansvar for tjenester rettet mot barn, unge og deres familier. Området omfatter kommunens barnehager samt jordmortjenesten, helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjonen for ungdom. Ansvaret for det interkommunale barnevernet er en del av kommunalområdet. Felles for tjenestene er et helhetlig fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrfaglig samarbeid for å sikre trygg oppvekst, god helse og gode utviklingsvilkår for alle barn og familier i kommunen.

Kommunalområdet består av følgende avdelinger:

- Helsesykepleiertjenesten
- Svingen barnehage
- Hov barnehage
- Grettegutua barnehage
- Trevatn barnehage
- Gjøvik og Land interkommunale barnevernstjeneste

Arbeidet i disse avdelingene bygger på prinsippene i den helhetlige innsatstrappa, med mål om at barn og familier skal få gode tjenester på lavest mulig nivå. Barnehagene har en særlig viktig rolle som barnas første læringsarena og som en sentral del av en trygg og inkluderende start på et helhetlig oppvekstløp.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Regnskap viser per 1.tertial et merforbruk på ca 2,4 millioner. Årsprognosen for området totalt er 3,4 millioner i merforbruk.

Merforbruket er innenfor barnevern. Rapportering for 1. tertial fra Gjøvik og Land barnevernstjeneste viser en årsprognosen i merforbruk for Søndre Land kommune på 3,4 millioner.

Årsprognosen for varslet merforbruk er lavere enn ved økonomirapporteringen for mars. Kostnadsnivået har over tid vært lite forutsigbart på grunn av stor aktivitet i enkeltsaker. Avviksårsaken ligger i økte kostnader i institusjon samt økte kostnader til vikarinneleie for å kunne håndtere den store økningen i inntakne saker.

Helsesykepleiertjenesten og de fire barnehagene rapporterer om en årsprognose i balanse. Avdelingslederne har et tydelig fokus på sitt ansvar for å drifte innenfor vedtatte rammer, samtidig som det skal sikres et best mulig tilbud til barn og foresatte. Tjenestene driftes stramt, og bemanning tilpasses i stor grad et minimumsnivå i tråd med gjeldende bemanningsnormer innenfor barnehage- og helsesykepleiertjenesten. Dette gir begrenset handlingsrom og gjør tjenestene sårbare ved økt behov, fravær eller uforutsette hendelser.

Oppsummering tiltak

Det jobbes systematisk med å sikre en økonomisk effektiv drift i avdelingene. Måltrettet oppfølging av sykefravær, kombinert med mer fleksibel organisering av driften i perioder med fravær, har bidratt til redusert behov for vikarinneleie. Stram økonomistyringen følges også opp ved å begrense innkjøp utover det mest nødvendige. Avdelingsledere bidrar en del som vikar i selve driften. Dette vurderes som uheldig med tanke på den totale arbeidsbelastningen og er ikke bærekraftig over tid. Prognosen for merforbruk tilsier tiltak utover de som ble vedtatte i Handlings- og økonomiplanen for 2026 - 2029. Utredning av oppvekstområdet blir sentral når ytterligere innsparingstiltak skal fremmes.

De faktiske utgifter til barnevern følges tett opp og det er et særlig fokus på alternative løsninger i forhold til kostnadskrevende institusjonsplassering. Det er samtidig igangsatt tiltak for å styrke kompetansen hos ansatte i hele oppvekstområdet, med mål om å avdekke sårbarhet og bekymring tidligere i barnas liv. Dette vurderes som viktig både for å gi bedre oppfølging av barna og for å forebygge behov for mer omfattende og kostnadskrevende tiltak senere.

Hovedopptak for barnehage 2026 bekrefter prognosen ang synkende barnetall og dertil ledige plasser. Tiltak for å redusere driftsutgifter blir å dimensjonere ressursbruken til faktisk driftsbehov. Det vurderes som krevende å få effektivisert en reduksjon i utgiftene som kan dekke inn varslet merforbruk. Som følge av mottaketableringen, kan det være aktuelt med salg av barnehageplasser til mottaket.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	18 525	20 482	-1 957	50 006	50 033	0
Refusjon lønn	0	-1 053	1 053	0	0	0
Sum Lønn	18 525	19 430	-905	50 006	50 033	0
Drift	878	1 024	-146	2 244	2 244	0
Kjøp av produksjon	11 335	12 983	-1 648	36 069	36 069	0
Overføringer	0	0	0	27	0	0
Sum Utgifter	12 213	14 007	-1 795	38 341	38 314	0
Brukerbetaling	-1 202	-1 151	-51	-3 302	-3 302	0
Refusjoner	-240	-597	357	-2 945	-2 945	0

1.tertialrapport 2026

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Sum Inntekter	-1 442	-1 748	307	-6 247	-6 247	0
Netto resultat	29 296	31 689	-2 393	82 100	82 100	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		82 100	80 702	77 520	76 533
Justert ramme		82 100	80 702	77 520	76 533
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-52	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-52	0	0	0
Forslag til ny ramme		82 048	80 702	77 520	76 533

Oppfølging av handlingsplan

Tjenesteområdet skal i tråd med kommuneplanens samfunnsdel bidra til at *barn og unge i Søndre Land har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.*

Barnehagebarn og skoleelever skal oppleve trygghet og mestring i en inkluderende barnehage og skole. Tverrfaglig innsats skal bidra positivt til unges livsmestring og motvirke utenforskap. Det skal jobbes for høy grad av trivsel og fellesskap i gode og inkluderende læringsmiljøer, med aksept for å leve ut sine drømmer. Alle barn skal oppnå gode lekeferdigheter og skoleelevene våre skal utvikle funksjonelle leseferdigheter.

Fokus på tidlig innsats, styrket tverrfaglig samarbeid, gode rutiner og utvikling av tjenester og tiltak som treffer ulike målgruppers behov er derfor sentrale elementer i satsingene innen Tidlig innsats og familie. Nedenfor følger en praksisnær rapportering på oppfølging av strategier og satsninger innen dette kommunalområdet for første tertial 2026.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Alle barn og unge med familie skal oppleve trygghet og mestring i en inkluderende barnehage og skole slik at de gleder seg til neste dag	- Tidlig innsats skal være et grunnleggende prinsipp i helsestasjon, barnehage og skole. - Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle - Barnehager og skoler bidrar til et godt	Implementering og utprøving av et helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats (BTI) fortsetter som sentralt satsningsområde i 2026. Handlingsforløpet er et felles rammeverk for alle som jobber med barn og unge og skal beskrive konkret et anbefalt forløp som alle ansatte skal jobbe etter. Dette bidrar også til en tydeliggjøring i samarbeidet med eksempelvis barnevernet og BUP. Handlingsforløpet skal bidra til at det blir

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
	grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse • Sikre gode overganger i barnehage og skole, som gir barn, ungdom med familie en opplevelse av sammenheng og helhet	enklere for foreldre å søke hjelp og støtte i forhold til eget barn/ungdom. Per 1. tertial rapporteres det om hyppig bruk av tverrfaglig drøftingsteam. I perioden meldes det om positive tilbakemeldinger fra våre deltakere på TIBIR- utdanningen i regi av barnevernstjenesten. TIBIR (Tidlig innsats for barn i risiko) er et strukturert program som brukes i mange norske kommuner for å forebygge og redusere atferdsproblemer hos barn. SLK har deltakere fra helsesykepleiertjenesten, psykisk helse, skolemiljøteam og barnehage. Måler er foruten å gi veiledning til foresatte å øke de ansattes barnevernfaglige kompetanse for å oppdage de sårbare barna tidlig i livsløpet. Samtlige av kommunens barnehagelærere er nå sertifiserte og benytter seg av "små barn-store overganger"- materialet fra Tilknytningspsykologene.
Den tidlige og tverrfaglige innsatsen bidrar positivt til unges livsmestring og motvirker utenforskarped	• Bygge et godt «lag» rundt barnet, med fokus på lett tilgjengelig tverrfaglig kompetanse. • Alle barn og unge med foreldre skal oppleve en tilgjengelig og støttende jordmor, helsesykepleier – og skolehelsetjeneste	Aktiv bruk av handlingsveilederen (BTI) og kontaktmøtene med PPT gjør tverrfaglige kompetanse tilgjengelig for avdelingene Helsesykepleiertjenesten er nå godt bemannet både på helsestasjon og i skolehelsetjeneste, og jordmorressurs er på plass i 50% stilling. Barnehagene opplever å ha et godt samarbeid med PPT både i enkeltsaker, men også gjennom støtte og veiledning i faste

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
		kontaktmøtene. Vi ser at når vi tar tak i saker tidlig, får foreldrene med på laget og lager gode arenaer for samarbeidsmøter mellom hjem og barnehage, ser man ofte positiv utvikling uten å sette inn mere ressurser.
Høy grad av trivsel og fellesskap i gode og inkluderende læringsmiljøer, med aksept for å leve ut sine drømmer	• Inkluderende og tilpasset opplæring i barnehage og skole. • Systematisk arbeid med gode barnehage- og skolemiljø. • Vektlegging av relasjonskompetanse og bruk av Trygghetssirkelen /COS som et grunnleggende utgangspunkt i møte med den enkelte • Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv. • Videreforedle FYSAK-modellen i grunnskolen	Kommunen og den enkelte barnehage og skole mottar jevnlig veiledning og bistand fra Universitetet i Innlandet. Veiledningen består i hovedsak av lederstøtte og i å videreutvikle kapasitet til å drive et kontinuerlig utviklingsarbeid. Tiltaket og veiledningen fra Universitetet i Innlandet er en del av desentralisert ordning for kompetanseutvikling i barnehagene (Rekomp). Behovene for kompetanseutvikling skal være basert på lokale analyser og faglig dialog med universitet eller høgskole. Tiltakene skal bidra til kollektiv kompetanseutvikling som utvikler hele barnehagen. Planen for trygt og godt barnehagemiljø er et levende dokument ute i barnehagene Alle barnehagene har fortsatt med seg COS – <i>Trygghetssirkelen</i> som et viktig verktøy i arbeidet med barns trygghet, relasjoner og utvikling. Gjennom COS har personalet fokus på å forstå barnas behov og møte dem med trygghet, varme og støtte i hverdagen. Trygghetssirkelen handler om å være en «trygg base» for barna. De voksne støtter barna når de ønsker å utforske, leke og være selvstendige, samtidig som de er tilgjengelige når barna trenger nærhet, trøst eller hjelp til å regulere følelser.
Alle barn skal oppnå gode lekeferdigheter	• Læring gjennom lek og variert aktivitet i barnehage og skole.	Leken som den viktigste læringsformen i barnehagen ivaretas godt gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling, der alle

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
og alle elever skal utvikle funksjonelle leseferdigheter	Lekens egenverdi skal sikres • Systematisk språk- og begrepslæring i barnehagene, og en god begynneropplæring i lesing som grunnleggende ferdighet på småskoletrinnet. • Dysleksivennlig undervisning i alle grunnskolens fag gjennom hele grunnskoleløpet.	barnehagene har utviklingsarbeid med ulike vinklinger, men med lek og aktive voksne som sentralt fokus Barnehagene har god kompetanse på språkutvikling og begrepslæring. Tidligere utviklingsarbeid har satt fokus på språkstimulerende aktiviteter som en del av det pedagogiske innholdet i barnehagehverdagen. Kjennetegnene på god praksis i språkopplæringen fra Språk-, lese- og skriveveilederen gir støtte i å fortsette dette arbeidet

Interkommunal barnevernstjeneste

Totalt antall mottatte meldinger for perioden (januar – april) er 261.

Sammenlignet med samme periode 2025 er det totalt en nedgang på ca 18%. Nedgang i antall fra 318 i fjor til 261 i år. Det blir allikevel viktig å se på helheten og antallet konkluderte undersøkelser som viser 133 nye undersøkelser totalt i år. I samme periode i fjor ble det konkludert med 129 nye undersøkelser. Så selv om det er en nedgang i antall meldinger er det fortsatt en liten økning i antall meldinger som konkluderes med undersøkelse.

Prosentvis endring pr kommune:

- Gjøvik: -11,8% nedgang
- Nordre Land: ingen endring
- Søndre Land: + 26,4% økning

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land
Totalt antall meldinger	186 (*211)	32 (*32)	43 (*34)
Meldinger i prosent konkludert med undersøkelse	53,2 % (99)	37,5 % (12)	51,1 % (22)
Meldinger i prosent konkludert med pågående undersøkelse	25,2% (47)	43,7% (14)	23,2% (10)

1.tertialrapport 2026

Meldinger i prosent konkludert med henleggelse	8,6% (16)	9,3% (3)	23,2% (10)
Meldinger i prosent konkludert med henleggelse i aktiv tiltakssak	12,9% (24)	9,3% (3)	2,3% (1)
Antall meldinger med fristbrudd	0	0	0
Antall klagesaker hos statsforvalteren	0	0	0
Antall anmeldte saker til politiet	0	0	0

*tall fra 2025 i samme periode

Mottak er tilgjengelig for publikum og samarbeidspartnere på telefon på dagtid. Mottak har i perioden mottatt 882 anrop, noe som tilsvarer ca 11 anrop pr dag.

Det rapporteres om en økning i antall nye undersøkelser i perioden. I tråd med tidligere rapportering er det også en vedvarende økning i alvorlighetsgrad i sakene. Dette medfører blant annet at flere saker fremmes for behandling i barneverns- og helsenemnda. Videre ser vi en generell økning i både kompleksitet og omfang i sakene.

I perioden har det vært flere saker med høy risikoprofil, som har nødvendiggjort iverksetting av sikkerhetstiltak for både ansatte og barn, samt tett samarbeid med politiet. Det har også vært en høy andel akuttarbeid gjennom året, noe som ytterligere har bidratt til økt belastning i tjenesten.

Antall barn som bor utenfor hjemmet har økt noe i alle 3 kommuner siden 2. tertial 2025. Med henholdsvis totalt 7 flere i Gjøvik, 5 i Nordre Land og 3 i Søndre Land. Antall barn i fosterhjem inkluderer også barn som bor i beredskapshjem etter akutt flytting. De fleste ungdommene som fyller 18 år ønsker fortsatt kontakt med barnevernstjenesten og takker ja til ettervern. Dette tallet holder seg derfor relativt stabilt. Ettervern er et viktig tiltak for å hjelpe ungdommene til et selvstendig voksenliv. Ny barnevernslov og nye føringer stiller økt krav til midlertidighet i plasseringer. Det biologiske prinsipp står sterkt og medfører økte krav til samarbeid med biologiske foreldre i tillegg til at samværsomfang øker.

Ved årsskiftet fikk vi på plass den nye lovendringen som sikrer fosterforeldre som er helt eller delvis frikjøpt fra sitt arbeide, kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste. Dette er nå inkludert i våre rutiner og maler.

Avdelingen består av 9 veiledere, en fagleder og en virksomhetsleder. Avdelingen har i perioden hatt et høyt sykefravær med et samlet sykefravær for 1. tertial på 33,47 %. Dette påvirker avdelingen i stor grad. Det er leid inn vikarer i ca 200 % stilling for å sikre at oppgavene til avdelingen kan dekkes.

Avdelingen har deltagere i 4 ulike tverrfaglige team i alle 3 kommuner, henholdsvis drøftingsteam, kompetanseteam, konsultasjonsteam og helhetlig plan for foreldresamarbeid i Gjøvik kommune.

To ansatte i avdelingen har ansvaret for TIBIR opplæringen som er startet opp for alle 3 kommuner inneværende periode.

SBT jobber i tillegg til å veilede foreldre der barn bor hjemme, med veiledning til foreldre som har mistet omsorgen for sine barn, eller at barna bor utenfor hjemmet etter samtykke. Dette med mål om å sette foreldrene i stand til å få barna tilbakeført. Vi har flere saker der det jobber to veiledere inne samtidig,

både der foreldre veiledes hver for seg og der hvor både fosterforeldre og biologiske foreldre til ett barn mottar veiledning.

SBT holder kurs for fosterforeldre i gruppe. Dette er noe fosterhjemmene gir god tilbakemelding på og som oppleves nyttig for den jobben de står i som fosterforeldre. Med bakgrunn i høyt sykefravær er TBOF gruppe som skulle starte opp i januar utsatt til mai.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	2,29 %	7,32 %	9,61 %
Årlig sykefravær 2026	3,06 %	4,89 %	7,96 %
Sykefravær 1. tertial 2025	3,25 %	9,05 %	12,29 %
Sykefravær 1. tertial 2026	3,06 %	4,89 %	7,96 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet ved 1.tertial er samlet for kommunalområdet på 7,96% , hvorav 3,06%, er korttids og 4,89 % er langtidsfravær. Dette er en positiv nedgang sammenlignet med samme tidspunkt i fjor.

Helsesykepleiertjenesten viser størst nedgang i fraværspersent når en sammenligner med fjorårets tall. Fraværspersenten er stabilt lav i to av barnehagene og positivt synkende i to barnehager som har hatt sykefraværutfordringer over tid.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Alle avdelinger jobber kontinuerlig og målrettet med tiltak i forhold til å få ned sykefraværet. Tett dialog med leder og funksjonskartlegging i dialog med lege og NAV er en av flere rutiner som ble jobbet frem i sykefraværprosjektet. Individuelle tilpasninger som ivaretar helhetlig drift blir hyppig benyttet, og opprettholdelse av et godt arbeidsmiljø er en prioritert oppgave.

Internkontroll

Møter i partsgruppene gjennomføres i henhold til etablerte rutiner både i den enkelte avdeling og på overordnet nivå i kommunalområdet. Arbeidet i partsgruppene er prioritert og har en sentral rolle i det helhetlige nærværarbeidet.

Når driften er under press, både på grunn av stram økonomi og utfordringer med rekruttering, blir det ekstra viktig at partssamarbeidet fungerer godt. Et forpliktende samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte bidrar til felles forståelse av situasjonen og gjør det lettere å finne gode løsninger og nødvendige prioriteringer. Ved 1. tertial er prosessen knyttet til utredning av oppvekstområdet i avsluttende fase. KS konsulent har vært i dialog med foreldreutvalg, elevråd, avdelingsledere, rådgivere, alle berørte partsgrupper ute i den enkelte avdeling og på kommunalområdene. Utredningsprosessen tydeliggjør viktigheten av et inkluderende og velfungerende partssamarbeid.

Det er registrert 11 avvik innenfor TIF 1.tertial 2026. Pr 1.tertial 2025 var det registrert 13 avvik. Avikene dreier seg om lettere småskader på barn som oppstår i lekesituasjoner. Ellers meldes det inn enkelte avvik som omhandler utbedringbehov på utstyr . Avvik begrunnet i lav bemanning forekommer også.

Opplæring og inkludering

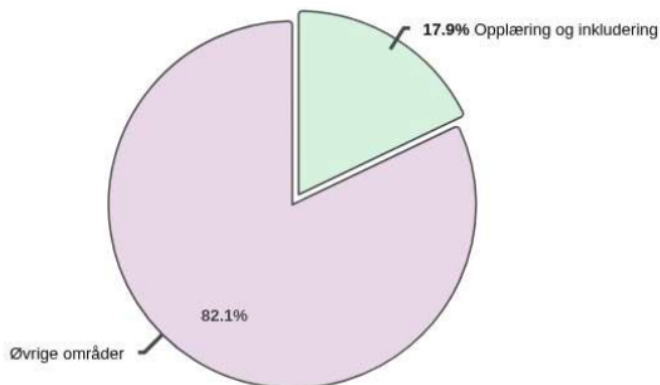
Innledning

Kommunalområdet har ansvaret for grunnskoleområdet, nødvendige støttetjenester (PPT, logoped, vernepleier, barne- og familiekoordinator, spesialundervisning for voksne, ungdomslos, overgangslærer), samt bosettings- og inkluderingsarbeidet.

Kommunalområdet består av følgende avdelinger:

- Fryal skole/SFO
- Odnas skole/SFO
- Søndre Land ungdomsskole
- Avdeling for forebygging og oppfølging
- Land flyktningtjeneste
- Søndre Land voksenopplæring (Sølve)

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Status etter 1. tertial viser et mindreforbruk for kommunalområdet på 0,4 millioner kroner. Til tross for dette vurderes prognosen for året til et merforbruk på omlag 1,5 mill. kroner. Dette tilskrives følgende utfordringer:

1. Negativ svar på to tilskuddsordninger gir et foreløpig forventet årsavvik på 1 mil. kroner på kommunalområdet.
Dette gjelder tilskuddsordningene "Psykososial oppfølging barn og unge med fluktbakgrunn (INN+Forskningsrådet) og "Samarbeid SFO og kulturskole, idrettslag og andre frivillige organisasjoner" (begge med budsjettert forventet inntekt på 0,5 millioner kroner).

2. Økt behov for særskilt tilrettelegging på barneskolene fra skolestart 2026, som gir bemanningsutfordringer knyttet til innkomne elever med svært store hjelpebehov. I tillegg må kapasiteten knyttet til opplæring av fremmedspråklige sannsynligvis økes, etter etableringen av asylmottaket på Grimebakken. Men det er veldig usikkert.

Det jobbes iherdig og kontinuerlig med å tilføre ekstra midler for å kunne opprettholde eksisterende driftsnivå på enhetene våre, og fram til nå i år har vi klart å tilføre tilskuddsmidler på følgende områder:

- Videreutdanning lærere, vår 2026: kr 245 800
- Skolemiljøteam: kr 728 000
- Tilskudd utstyr og læringsarenaer: kr 158 749
- Elevrådet ved SLUS har fått tilskudd fra Sparebankstiftelsen: kr 314 000
- Storprosjektet SLUS (fond): kr 42 000
- Land Flyktningtjeneste har fått tilskudd til fem prosjekter som skal fremme gode integreringsarenaer for bosatte flyktninger: 309 000 kr
- Tilskudd til inkludering av barn og unge (LOS-funksjonen): kr 511 000
- "Fram i skoa"-prosjektet: kr 1 000 000

Tilsammen utgjør dette eksterne innkomne midler på kommunalområdet (etter første tertial) på 3,3 millioner kroner. Dette synliggjør at en del av den ordinære driften på skoleområdet allerede baseres på tilskuddsmidler. Dette er i stor grad midler som er lagt inn som en del av budsjettforutsetningene fra tidligere. I budsjettet for 2026 er det i tillegg (bortsett fra LOS-funksjonen) lagt inn forventninger om følgende tilskuddsordninger, som utgjør 2,4 millioner kroner til sammen:

Tilskudd	Sum	Status pr. 1. tertial
Ekstratilskudd flyktninger (skole)	kr 800 000	Fortsatt uavklart
Psykososial oppfølging av barn, unge og familier med fluktbakgrunn	kr 500 000	Avslag
Ungdomslos	kr 681 000	Innvilget kr 511 000
Samarbeid SFO og kulturskole, idrettslag og andre frivillige organisasjoner	kr 500 000	Avslag

Oppsummering tiltak

Kompenserende tiltak for å redusere merforbruket vil innebære reduksjon av årsverk. Foreløpig er kapasiteten i Land Flyktningtjeneste blitt noe redusert.

Det vil måtte bli en vurdering av hvor omfattende tiltakene i kommunalområdet skal være før vi skal ta stilling til utredningen som foretas på oppvekstområdet.

Oppsummert konkrete tiltak for å komme i balanse:

Redusert kapasitet i flyktningtjenesten	kr 500 000
Redusere vikarbruk på skolene	kr 200 000
Reduksjoner knyttet til tidlig innsats (red. årsverk)	kr 300 000

Øvrige tilskuddsordninger det knyttes forventninger til:	
Skolebibliotek	kr 200 000 (kr 500 000 for helt år)
Rekrutteringsprosjektet, andel av ledelsesressurs	kr 300 000

Økonomiplantiltak

Bortsett fra stor usikkerhet knyttet til forventede inntekter (tilskuddsordninger), ligger det an til måloppnåelse på alle økonomiplantiltakene. To avslag på tilskuddsordninger til nå i 2026 innebærer en inntektssvikt på 1 million kroner. Det jobbes med kompenserende tiltak, blant annet er det søkt på ny tilskuddsordning knyttet til skolebibliotek på ca. 0,5 millioner kroner.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	32 339	32 750	-412	87 253	87 253	0
Refusjon lønn	-12	-1 678	1 666	-36	-36	0
Sum Lønn	32 327	31 072	1 255	87 217	87 217	0
Drift	5 714	6 020	-306	15 723	15 723	-1 500
Kjøp av produksjon	1 142	1 399	-257	5 886	5 886	0
Overføringer	778	1 493	-715	2 335	2 335	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	7 634	8 912	-1 278	23 944	23 944	-1 500
Brukerbetaling	-555	-477	-78	-1 665	-1 665	0
Refusjoner	-6 230	-6 731	500	-24 307	-24 307	0
Overføringer	0	-10	10	-1 440	-1 440	0
Finansinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum Inntekter	-6 785	-7 218	433	-27 412	-27 412	0
Netto resultat	33 176	32 767	409	83 750	83 750	-1 500

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		83 750	82 590	80 416	76 674
Justert ramme		83 750	82 590	80 416	76 674
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-127	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-127	0	0	0
Forslag til ny ramme		83 623	82 590	80 416	76 674

Oppfølging av handlingsplan

Tjenesteområdet skal i tråd med kommuneplanens samfunnsdel bidra til at barn og unge i Søndre Land har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Barnehagebarn og skoleelever skal oppleve trygghet og mestring i en inkluderende barnehage og skole. Tverrfaglig innsats skal bidra positivt til unges livsmestring og motvirke utenforskap. Det skal jobbes for høy grad av trivsel og fellesskap i gode og inkluderende læringsmiljøer, med aksept for å leve ut sine drømmer. Alle barn skal oppnå gode lekeferdigheter og skoleelevene våre skal utvikle funksjonelle leseferdigheter.

Fokus på tidlig innsats, styrket tverrfaglig samarbeid, gode rutiner og utvikling av tjenester og tiltak som treffer ulike målgruppers behov er derfor sentrale elementer i satsingene innen Opplæring og Inkludering. Nedenfor følger en praksisnær rapportering på oppfølging av strategier og satsninger innen dette kommunalområdet for første tertial 2026.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Alle barn og unge med familie skal oppleve trygghet og mestring i en inkluderende barnehage og skole slik at de gleder seg til neste dag	- Tidlig innsats skal være et grunnleggende prinsipp i helsestasjon, barnehage og skole. - Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle - Barnehager og skoler bidrar til et godt grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse - Sikre gode overganger i barnehage og skole, som gir barn, ungdom med familie en opplevelse av sammenheng og helhet	Handlingsforløp og handlingsveileder bedre tidlig innsats (BTI): Implementering og utprøving av et helhetlig handlingsforløp for tidlig innsats (BTI) fortsetter som sentralt satsningsområde i 2026. Handlingsforløpet er et felles rammeverk for alle som jobber med barn og unge og skal beskrive konkret et anbefalt forløp som alle ansatte skal jobbe etter. Dette bidrar også til en tydeliggjøring i samarbeidet med eksempelvis barnevernet og BUP. Handlingsforløpet skal bidra til at det blir enklere for foreldre å søke hjelp og støtte i forhold til eget barn/ungdom. Det er utviklet en egen handlingsveileder som beskriver anbefalte tiltak fra en ansatt kjenner på en uro rundt et barn til det er igangsatt relevante tiltak.
Den tidlige og tverrfaglige innsatsen bidrar positivt til unges livsmestring og	Bygge et godt «lag» rundt barnet, med fokus på lett tilgjengelig tverrfaglig kompetanse.	Tidlig innsats, inkludering og et godt tilpasset pedagogisk tilbud er bærende prinsipp i alle våre tjenester. Dette er godt forankret i både gjeldende faglige anbefalinger, fagpolitisk gjennom fagfornyelsen og ny opplæringslov og i kommunens overordnede planer og

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
motvirker utenforskar	Alle barn og unge med foreldre skal oppleve en tilgjengelig og støttende jordmor, helsesykepleier – og skolehelsetjeneste	strategier. Når det gjelder sistnevnte må tidlig innsats sees i sammenheng med implementeringen av helhetlig innsatstrapp i kommunen. Her er målet å jobbe systematisk med er å styre aktivitet og omfordele økonomi fra de høyeste trinnene i trappen til mer egenmestring og forebyggende tiltak på de nedre trinnene. Målet er dermed å bidra til at flest mulig kan ta del i og utvikle seg både faglig og sosialt sammen med andre barn og unge i et læringsfellesskap uten at det settes inn spesielle tiltak for enkeltelever. Samarbeid på tvers av kommunalområder og tjenester er en forutsetning for å lykkes med dette arbeidet. Sentrale satsningsområder innen dette delmålet har vært: - Oppfølging av § 12 (trygt og godt skolemiljø) i ny opplæringslov gjeldende fra 1.8.24. Både forebygging og oppfølging - Jobbe med fraværssaker, herunder implementering av rutine fraværsoppfølging - Sikre gode overganger mellom barneskole og ungdomsskole - Klassetrivsel; fokus på fellesskapet vel så mye som individet Vårt kommunale, tverrfaglige skolemiljø-team består av psykososiale rådgivere på Fryal skole, Odnos skole, Søndre Land ungdomsskole, og Ungdomsskole og leder avdeling forebygging og oppfølging. Hensikten med teamet er å forsterke arbeidet med helhet og sammenheng i oppfølgingen av elever på skolene våre. Særlig gjelder dette arbeidet med å sikre at alle elever har et trygt og godt skolemiljø (§12 i Opplæringsloven).

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Høy grad av trivsel og fellesskap i gode og inkluderende læringsmiljøer, med aksept for å leve ut sine drømmer	• Inkluderende og tilpasset opplæring i barnehage og skole. • Systematisk arbeid med gode barnehage- og skolemiljø. • Vektlegging av relasjonskompetanse og bruk av Trygghetssirkelen /COS som et grunnleggende utgangspunkt i møte med den enkelte • Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv. • Videreforedle FYSAK-modellen i grunnskolen	<u>Trivsel og fellesskap i gode og inkluderende læringsmiljøer:</u> Kommunen og den enkelte skole og barnehage mottar jevnlig veiledning og bistand fra Universitetet i Innlandet. Veiledningen består i hovedsak av lederstøtte og i å videreutvikle kapasitet til å drive et kontinuerlig utviklingsarbeid. Dette skal bidra til praksisendringer og effektivering av nytt planverk. Skolene har i den forbindelse etablert tiltaket "ressurslærer i egen organisasjon". Dette er en dedikert medarbeider som skal fungere som endringsagenter på skolene og bistå skolens ledelse med gjennomføringskraft i utviklingsarbeidet. Tiltaket og veiledningen fra Universitetet i Innlandet er en del av desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole (Dekomp). Ordningen skal bidra til at alle skoleeiere gjennomfører kompetansetiltak i samarbeid med universitet og høgskoler. Behovene for kompetanseutvikling skal være basert på lokale analyser og faglig dialog med universitet eller høgskole. Tiltakene skal bidra til kollektiv kompetanseutvikling som utvikler hele skolen. På alle skolene jobbes det godt med praksisendringer. Ved ungdomsskolen har de hatt et fokus på grunnleggende strukturer og gode rutiner i hverdagen som har skapt ro og trygghet for både ansatte og elever. De har fortsatt med sitt utviklingsprosjekt med mål om å skape mer robuste elever fra Søndre Land. Elever som står bedre i motgang, ulike påkjenninger og stress. Mål om å få elever med bedre gjennomføringsgrad i videregående skole, mindre utenforskap og med ferdigheter for å takle livet bedre. En viktig forutsetning for å kunne jobbe med dette er at det har vært lavt sykefravær blant ansatte. Videreutdanning: "Kompetanse for kvalitet"; Nasjonal satsing som legger til rette for kompetanseheving for lærere i relevant fag.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
		Stipend og vikarordning. Fem lærere deltar innenfor denne ordningen innværende skoleår.
Alle barn skal oppnå gode lekeferdigheter og alle elever skal utvikle funksjonelle leseferdigheter	- Læring gjennom lek og variert aktivitet i barnehage og skole. Lekens egenverdi skal sikres - Systematisk språk- og begrepslæring i barnehagene, og en god begynneropplæring i lesing som grunnleggende ferdighet på småskoletrinnet. - Dysleksivennlig undervisning i alle grunnskolens fag gjennom hele grunnskoleløpet.	Utvikling av funksjonelle leseferdigheter: Funksjonelle leseferdigheter er et avgjørende fundament for å kunne utvikle seg faglig og være en del av et læringsfellesskap. Basert på nasjonale kartlegginger, blant annet mestringsnivå i lesing blant 5. klassinger, har tidlig innsats på dette temaet vært et satsningsområde. Videre har det vært fokus på følgende tiltak på området: Videreutvikle og dra veksler på de gode praksiserfaringene vi gjør rundt utprøving av metoder knyttet til «inkluderende praksis» Videreføre tiltaket «klasselesekurs» i alle trinn fra 3. klasse «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis»; Statlig satsing som skal angi hvordan vi hos oss skal «bygge laget» rundt eleven. Skal kunne gi oss bedre forutsetninger for å redusere behovet for særskilt, individuell tilrettelegging. Egen strategiplan og prosjektstilling i 50% knyttet til skolebibliotekene (2023-25); «<i>For at alle våre elever skal bli gode og funksjonelle lesere, er det behov for mer enn grunnleggende god leseopplæring og testing av lesenivå. Lesing er en ferdighet som krever mengdetrening. For å sikre alle elevene dette, også de som ikke er vant med bøker og lesing hjemmefra, må skolene ha gode skolebibliotek.</i>».

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
		Etterutdanning av språk- og leseveiledere på skolene. Oppstart i september 2025.

Interkommunal voksenopplæring, Sølve (Vertskommeavtale med Nordre Land)

Per 30.04.2026 hadde voksenopplæringen 70 deltakere fra Søndre Land og Nordre Land kommuner, hvorav 39 var tilknyttet introduksjonsprogrammet. Fra 01.01.2026 er Søndre Land kommune vertskommune for voksenopplæringen for Nordre Land kommune. Voksenopplæringen (VO) driftes av Sølve Læring Pluss (SLP), en kompetanseleverandør som tilbyr arbeidsrettet opplæring, kvalifisering og karriereveiledning for voksne i tråd med opplæringslov og integreringslov.

VO SLP utvikler individuelle lærings- og kvalifiseringsløp basert på systematisk kompetansekartlegging, realkompetansevurdering og tett samarbeid med lokalt arbeidsliv. Arbeidslinja står sentralt, og deltakere i introduksjonsprogrammet får arbeidspraksis fra første dag. I samarbeid med Land Flyktningstjeneste sikres helhetlig oppfølging. Alle deltakere får tidlig kartlagt utdanning og kompetanse fra hjemlandet, samt profesjonell karriereveiledning. Ved behov oversendes dokumentasjon til HK-dir (NOKUT) for godkjenning for å legge til rette for rask overgang til arbeid eller utdanning.

For å sikre varig tilknytning til arbeidslivet utarbeides arbeidsrettede integreringsplaner med særlig vekt på muntlige norskferdigheter og digital kompetanse, områder som arbeidsgivere etterspør. VO SLP har styrket opplæringen innen disse gjennom flere utviklingsprosjekter. Virksomheten har også solid kompetanse innen realkompetansevurdering på grunnskolenivå og deler av videregående nivå, og tilbyr modulstrukturert opplæring i tråd med ny opplæringslov. Dette sikrer helhet og progresjon mellom introduksjonsprogram, norskopplæring, grunnskole- og videregående opplæring for voksne samt arbeidsmarkedsopplæring. I tillegg tilbys forberedende opplæring for voksne (FOV) for deltakere som trenger ekstra faglig støtte før videre kvalifisering.

Antall vedtak etter 1. tertial:

Tjeneste	Fordelt antall	Lovrunnlag
Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksn	SLK: 5 NLK : 1	Integreringsloven § 37-d
Utvidet norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse	SLK -38 NLK-12	Integreringsforskriften § 43 g
Grunnskoleopplæring for voksne	SLK: 8 NLK: 3	Opplæringsloven § 18-2

Interkommunalt samarbeid om Land Flyktningsjeneste (Vertskommuneavtale med Nordre Land)

Land flyktningsjeneste har i perioden hatt særlig fokus på å tilrettelegge for gode integreringsarenaer for bosatte flyktninger i alle aldersgrupper. Høsten 2025 søkte flyktningsjenesten om prosjektmidler fra Innlandet fylkeskommuner for å få styrke den delen av flyktningsarbeidet som handler om å utvikle en sunnere folkehelse. Flyktningsjenesten presenterte 5 ulike prosjekter i søknaden, og fikk innvilget kr 309.000 til finansiering av disse. Målet er at man gjennom å tilby ulike aktiviteter og tilbud tilrettelegger for økt inkludering og deltakelse i lokalsamfunnet. På denne måten er ideen at interaksjon mellom flyktninger og lokalbefolkningen skal kunne skje på en naturlig måte, gjennom lek, samvær og felles opplevelser. Tanken er at felles opplevelser, basert på mestring og trivsel vil skape økt samhold og forståelse på tvers av kulturbakgrunn.

Det er opprettet gode samarbeidslinjer og dialog med allerede eksisterende tiltak for fritid og kulturliv i kommunen, og det er ønskelig å kunne knytte flere pågående prosjekter sammen for å få med flest mulig. Flyktningsjenesten har en åpen dør for andre aktører som vil koble seg sammen med oss og bidra til å skape mangfold og mestring på felles arenaer.

Prosjekter som allerede er godt forplantet i vårt flyktningsarbeid og vil fortsette fremover

- Gatefotball: Målgruppe unge og middelaldrende voksne 18 - 55 år
- Lekestua: Målgruppe barn 1-6 år og deres foreldre, 20-40 år
- Turer/ utflukter: målgruppe 55+
- Aktiviteter i regi av andre aktører: Målgruppe; barn i barneskolealder + søsken og foreldre
- Samtalegruppe; Målgruppe 55+

Prosjekter som er under utvikling og vil igangsettes vår, sommer og høst 2026

- Svømmeopplæring; Målgruppe: alle som trenger det, først og fremst barnefamilier
- Tilbud til barn 6-13 år: foreløpig på idestadiet; forslag er utendørsvolleyball eller skate-park

Bosetting per 1. tertial:

Det har i første tertial vært høy bosettingsaktivitet og det er sannsynlig at kommunen får bosatt det antallet som er vedtatt. Kapasiteten i flyktningsjenesten justeres i tråd med bosetting og økonomiplan tiltak for 2026.

	Vedtak	Bosatt	Gjenstående
Nordre Land	30	8	22
Søndre Land	35	21	14

Sykefravær**Sykefravær**

	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	1,92 %	8,38 %	10,30 %
Årlig sykefravær 2026	2,35 %	6,42 %	8,77 %
Sykefravær 1. tertial 2025	2,15 %	9,77 %	11,92 %
Sykefravær 1. tertial 2026	2,35 %	6,42 %	8,77 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sett er sykefraværet i kommunalområdet 8,77 % i første tertial 2026. Sykefraværet spenner fra 4,68 % i avdelingen med lavest sykefravær til 14,38 % i avdelingen med høyest.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

For å medvirke til ytterligere økt nærvær nevnes følgende tiltak:

- Bruk av konseptet "En bra dag på jobb" utviklet av STAMI.
- Sørge for grunnstrukturen rundt læreren er på plass og at den opplever å ha gode arbeidsforhold.
- Fokus på tilrettelegginger arbeidsplass og arbeidsoppgaver og god dialog med behandlingssteder ifm langtidsfravær
- Vi fortsetter å jobbe godt med forebygging og håndtering av vold og trusler.
- Jevnlige møter i partsgruppa der dette er tema.

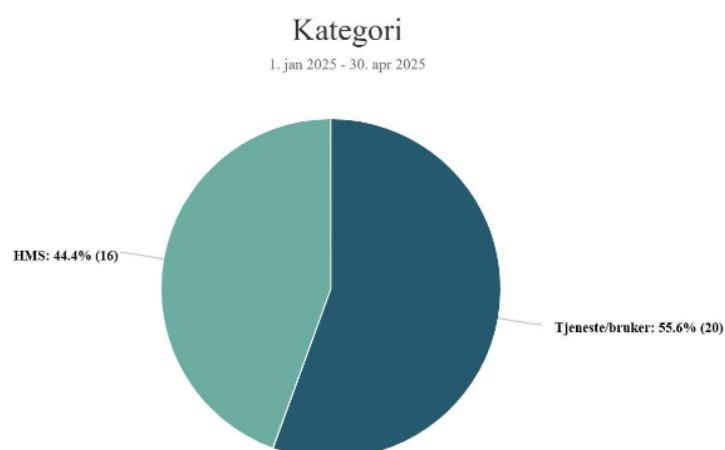
Internkontroll

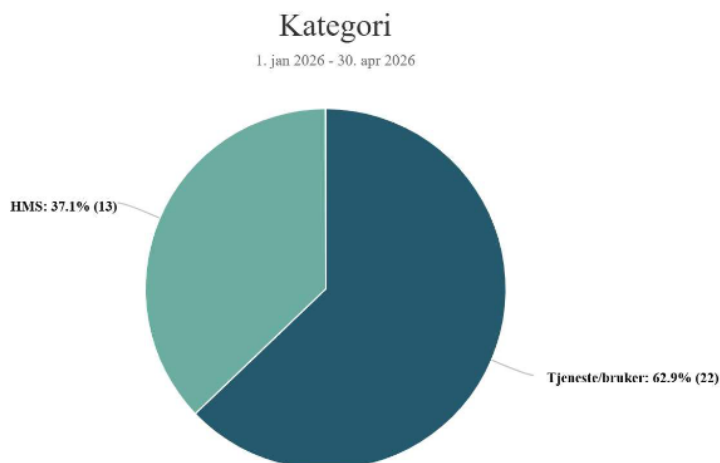
Alle avdelinger gjennomfører partigruppemøter i henhold til rutine.

Det er totalt registrert 31 avvik i løpet av første tertial. 13 av disse er sortert under HMS, mens 22 avvik er sortert under Tjeneste/bruker. Det er 6 avvik som gjelder vold og trusler. Avvikene er i hovedsak rapportert fra barneskolene våre.

Avvikene følges opp i dialog med avdelingslederne.

Antall avvik sammenlignet med samme periode i fjor:

Mestring og velferd

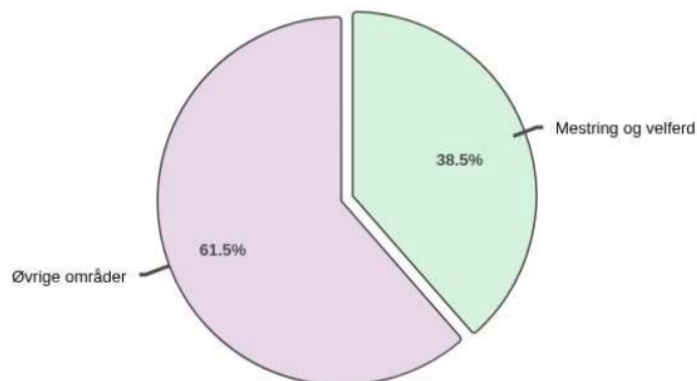
Innledning

Mestring og velferd har ansvar for tjenester som retter seg mot hele befolkningen. Tjenestene skal være av god kvalitet, tilstrekkelig kapasitet og det skal være nødvendig bredde i tjenestetilbudet. Gjennom tilrettelegging for tidlig innsats og mestring hos den enkelte, samt utvikling av et mangfoldig og inkluderende samfunn, bidrar vi til å skape gode liv og like muligheter for alle. Med utgangspunkt i den enkeltes ressurser arbeider mestring- og velferd for at flest mulig skal kunne klare seg selv og oppnå best mulig livskvalitet. Verktøyet helhetlig innsatstrapp vektlegger en helhetlig planlegging av alle tjenesteområder i kommunen som styrker de lavere trinn i innsatstrappen. Vi legger vekt på trygge lokalmiljøer og inkluderende fellesskap, slik at den enkelte kan bo hjemme og mestre hverdagen lengst mulig. Vi skal ha robuste fagmiljø med vekt på tverrfaglighet og samarbeid – både internt og eksternt. Tjenesten har som mål å til enhver tid ha optimal organisering og kunne tilpasse seg framtidige endringer.

Kommunalområdet består av følgende avdelinger:

- TOK - tildeling og koordinerende enhet
- Miljøarbeidertjenesten 1 og 2
- Legetjenesten
- Nav Land (vertskommune samarbeid)
- Psykisk helse
- Kjøkken
- Furubakken
- Dagtilbudet - Tunet
- Rognlia
- Bjørkelunden
- Rehabilitering og behandling
- Hjemmebaserte tjenester
- Fysio/ergo og friskliv

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser per 1. tertial 2026 et mindreforbruk på 2,1 millioner kroner. Årsprognosen for området medfører et estimert merforbruk på 3,2 millioner kroner knyttet til betydelig økning i utgifter til sosial hjelp flyktninger.

Nav-Land arbeider kontinuerlig og i tett samarbeid med flyktningtjenesten og Sølve Pluss, som har ansvar for norskopplæring, med mål om at flere flyktninger skal bestå norskprøve på minimum nivå A2. Dette anses som et sentralt tiltak for å styrke overgangen til arbeid eller andre kvalifiseringer tiltak, og dermed redusere behovet for økonomisk sosialhjelp over tid.

Flere avdelinger mangler faktura på utgifter til lisenser og programvare, samt fra kjøp av fra private tjenester og BPA (brukerstyrt personlig assistent) leverandører som kommer etterskuddsvis. Dette innebærer en tilleggs usikkerhet i prognosearbeidet. Mindreforbruket i andre avdelinger forventes å kunne delvis kompensere for merforbruket i miljøarbeidertjenesten 1, kjøkken og legetjenesten. Det er samtidig betydelig usikkerhet knyttet til økte merkostnader som følge av nye vedtak om lovpålagte tjenester, spesielt innenfor BPA. Avdelingene vil fortsette å ha fokus på kostnadskontroll og effektiv ressursutnyttelse, samtidig som det arbeides for å holde aktiviteten innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Alle avdelingsledere har gjennomgått sine budsjetter og arbeidet systematisk med å identifisere innsparingstiltak. Det er god økonomisk kontroll i avdelingene, og det er iverksatt flere som blant annet verdistrømsanalyser for å sikre god ressursbruk. Samtidig har det oppstått uforutsette forhold som har medført merforbruk i enkelte avdelinger.

Alle avdelinger jobber målrettet med tiltak knyttet til reduksjon av sykefravær, bruk av overtid og reduksjon av vikarutgifter. Det er imidlertid fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til effekten av disse tiltakene, da flere avdelinger har høyt legemeldt fravær og utfordringer med å rekruttere tilstrekkelig personell med riktig kompetanse, særlig til helge- og nattarbeid. Dette medfører økt bruk av overtid for å sikre forsvarlig drift. Flere avdelinger har årsturnus som kan gi muligheter for god ressurs- og økonomi planleggelighet, forutsigbarhet og trygghet for brukere og ansatte. I tillegg har enkelte avdelinger tatt i bruk langvakter som et ledd i optimalisering av driften.

Felles for alle avdelinger er at det arbeides med tidlig innsats, og at de lavere trinn på den helhetlige innsatstrappen aktivt benyttes for å forebygge økt bruk av de øverste trinnene. Generelt ser man en økning i behov for tjenester, både praktisk bistand og helsehjelp. Dette henger sammen med økning i den eldre befolkning, men også hos yngre med ulike sammensatte behov.

Status belegg april: På Hovlitunet er det to ledige plasser på korttids/rehabiliterings avdeling, ingen ledige plasser ved omsorgsboligene og tre på venteliste for plass.

Det har ikke vært noen overliggedøgn på sykehusene i 1 tertial.

Oppsummering tiltak

Tiltak redusere åpningstid på dagsenter er iverksatt.

Ressursenhet er avviklet og ansatte er overført avdelinger som har årsturnuser for å dekke opp ledige vikariater, sykefravær og vakanser.

Reduksjon i sykefravær, vikar og overtid er en kontinuerlig prosess. Det jobbes systematisk med ulike tiltak for å styrke nærværet i alle avdelinger. Det legemeldte fraværet er imidlertid fortsatt høyt. Kommunalområdet opplever samtidig utfordringer med å rekruttere tilstrekkelig personell med rett fagkompetanse til å dekke opp vakanser og fravær. Dette har medført økt behov for bruk av overtid. Alle avdelinger vurderer strengt behovet for vikarinnleie for å kunne dekke inn for noe av det meldte merforbruk. Dette vil medføre at oppgaver ikke blir utført eller utsatt.

I forhold til reduksjon av matsvinn er dette en kontinuerlig prosess i samarbeid med kjøkken og avdelingene på Hovlitunet. Kostholdsgruppen har iverksatt ulike tiltak i avdelingene som følges opp, og det er igangsatt kompetansehevende tiltak.

Kommunalområdet har iverksatt prosjekt digital hjemmesykepleie og utredning av fremtidens natt tjenester, samt kartlegging av bruk av plasser ved Hovlitunet nå og sett opp mot utvikling av demografi og behov.

I tillegg startet forberedelse av arbeidet med å skifte til ny EPJ (elektronisk pasientjournal) i 2027.

Nav Land har i første tertial 2026 fortsatt arbeidet med utvikling av tjenestene og oppfølging av sentrale satsingsområder. Det er særlig fokus på ungdom, forebygging av utenforskap og videreutvikling av samarbeid på tvers av tjenester og samarbeidspartnere. Samtidig viser økonomirapporteringen økte utgifter innen enkelte ansvarsområder knyttet til sosialhjelp og flyktninger. Arbeidet med evaluering av framtidig lokasjonsstruktur pågår videre i perioden.

Nav Land har fortsatt et særskilt fokus på ungdom og forebygging av utenforskap gjennom Ungdomsløftet i Land. Arbeidet skjer i samarbeid mellom kommunene, Nav Land, Sølve, ASVO og øvrige samarbeidspartnere, med mål om å styrke overgangen til arbeid, aktivitet og utdanning for unge.

Det arbeides samtidig med videreutvikling av det tverrfaglige samarbeidet gjennom ressursteamet og kompetanseteamet. I tillegg pågår etablering og videreutvikling av Vekstverket i samarbeid med Sølve og ASVO, med mål om å styrke aktivitet, arbeidstrening og oppfølging av unge som står utenfor arbeid og utdanning.

Søndre og Nordre Land kommune har i tillegg fått egne kontaktpersoner fra teamet som arbeider med sykefraværsoppfølging, og det er inngått avtale med Arbeidslivssenteret. Nav Land samarbeider også med fastlegene i Nordre og Søndre Land for å arbeide systematisk med sykefraværsoppfølging og forebygge unødig overgang til arbeidsavklaringspenger.

Resterende tiltak jamfør handlings- og økonomiplan er i prosess.

Kommunalområdet yter i hovedsak lovpålagte tjenester og det vurderes at handlingsrommet for å iverksette ekstraordinære tiltak for å dekke inn merforbruk, er svært begrenset. Ytterligere tiltak tilsier risiko for redusert tjenestekvalitet og konsekvenser knyttet til lovpålagte forpliktelser.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	66 896	69 912	-3 016	185 624	185 624	0
Refusjon lønn	-710	-5 483	4 773	-1 035	-1 035	0
Sum Lønn	66 186	64 429	1 757	184 589	184 589	0
Drift	7 796	7 643	153	22 093	22 051	-3 300
Kjøp av produksjon	13 291	12 573	718	42 052	42 094	42
Overføringer	-1	16	-17	596	596	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	21 085	20 231	854	64 740	64 740	-3 258
Brukerbetaling	-4 859	-4 551	-308	-14 583	-14 583	0
Refusjoner	-886	-690	-196	-15 018	-15 018	0
Overføringer	0	-60	60	-178	-178	0
Finansinntekter	0	-22	22	0	0	0
Sum Inntekter	-5 745	-5 322	-422	-29 779	-29 779	0
Netto resultat	81 526	79 337	2 189	219 550	219 550	-3 258

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		219 550	218 939	217 508	216 943
Justert ramme		219 550	218 939	217 508	216 943
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-1 181	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-1 181	0	0	0
Forslag til ny ramme		218 369	218 939	217 508	216 943

Oppfølging av handlingsplan

Søndre Land sine innbyggere skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring gjennom hele livet.

Det skal satses på helsefremmende og forebyggende arbeid for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne skal leve selvstendige liv, oppleve mestring i hverdagen og ha tilgang til helhetlige, effektive og virksomme helsetjenester til riktig tid. Det må jobbes målrettet for å redusere utenforskap og bidra til at flere unge og voksne deltar i arbeid, utdanning eller aktivitet. Øke sysselsettingen og redusere varig avhengighet av sosialhjelp og

helserelaterte ytelser. Videre må kommunen sikre god ressursutnyttelse og bærekraftige helsetjenester som er rustet for framtida.

I 2026 vil utviklingsarbeidet i kommunalområde Mestring og velferd i stor grad handle videre implementering av regionale tildelingskriterier og helhetlig innsatstrapp i alle ledd og et bærekraftig tjenestetilbud. Helhetlig innsatstrapp handler om å gi brukerne våre riktige tjenester til riktig tid, med særlig vektlegging av mestringsperspektivet.

Satsingen på velferdsteknologi og hverdagsmestring vil fortsatt være prioritert både i 2026 og i resten av økonomiplanperioden.

Videre må en arbeide med å styrke helseberedskap i kommunen for å sikre trygghet, kvalitet og kontinuitet tjenestene - både i hverdag og i krisesituasjoner. Å styrke beredskapen er ikke bare ønskelig, men nødvendig for å oppfylle lovkravene og for økt robusthet i tjenestene.

Et annet viktig satsningsområde er å rekruttere og beholde fagkompetanse i avdelingene slik at tjenestene er av god faglig styrke. Herunder å sikre at en bruker rett ansatt med rett fagkompetanse til rett oppgave. Det er og et viktig område å sikre at de ansatte har nok kompetanse og kunnskap innenfor de enkelte fagfelt.

Satsningene er samsvarende med føringene i kommuneplanens samfunnsdel, og helt nødvendig for å sikre at kommunen framtidig skal kunne gi gode og tilpassede tjenester innenfor tilgjengelige økonomiske rammer til enhver tid.

Søndre Land kommune vil i planperioden være en aktiv bidragsyter inn i Helsefellesskap Innlandet og Helseregion Gjøvik/Hadeland.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Søndre Land kommune arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.	• Helhetlig fokus på folkehelse i alle planer og all planlegging • Lokalsamfunnet legger til rette for møteplasser og helsefremmende aktiviteter. • Arbeidet med å forhindre utenforskap knyttet til utdanning, arbeid og det digitale samfunn skal videreføres. • Dreie ressursinnsatsen mot helsefremmende og forebyggende arbeid og aktivitet. • Hverdagsmestring er fokus i alle tilbud og tjenester. • Vi jobber etter prinsippet «Tidlig inn i alle aldre».	Alle avdelinger har jobbet med implementering av helhetlig innsatstrapp som et arbeidsverktøy. Verktøyet benyttes for å skape mest mulig nytteverdi for innbyggeren innen rammen av fag, folk og penger. Det er iverksatt flere tiltak i hver enkelt avdeling, men og på tvers av kommunalområdene. Et felles tiltak er åpen møteplass for pårørende. Et diagnoseavhengig tilbud til alle pårørende i kommunen ledet av ansatte ved flere avdelinger. Det er og gjennomført pårørende treff i flere avdelinger på Hovlitunet. I samarbeid med Sølve Læring Pluss AS er det tildelt prosjektmidler fra direktoratet for høyere utdanning og kompetanse gjennom midler fra KompetansePluss, til å kunne å tilby et skreddersydd kurs for

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
	Bredt lavterskeltilbud og gruppetilbud med fokus på mestring.	ansatte i helsesektoren med innvandringsbakgrunn. Målet er å styrke kompetansen, bygge trygghet og økt mesttings i arbeidehverdagen.
Innbyggerne lever selvstendige liv og opplever mestring i hverdagen.	- Styrket hverdagsrehabiliteringsteam som kartlegger behov, funksjon og sosialt nettverk, og veileder i hjemmet. - Et aldersvennlig samfunn er forankret og etablert i hele kommunen. - Vi jobber etter prinsippet «Hva er viktig for deg?». - Brukerinvolvering i utforming og evaluering av tilbud. - God og hensiktsmessig innbyggerdialog og lett tilgjengelig informasjon om tilbud og tjenester.	Resultater fra brukere som har gjennomført hverdagsrehabilitering viser god målopplevelse både fysisk funksjon og opplevd mestring. Kombinasjonen av målrettet trening og tett tverrfaglig oppfølging er et viktig tiltak for at flere kan leve aktive og selvstendige liv. Samtidig viser erfaring at tidlig innsats gir størst effekt, og at riktige lavtverksel tiltak bidrar til å forlenge perioden hvor innbyggerne kan bo trygt og selvstendig hjemme. I første tertial har 5 brukere fullført hverdagsrehabilitering og redusert behov for tjenestetid.
Innbyggerne gis helhetlige, effektive og virksomme helsetjenester til riktig tid.	- Tjenesteutvikling baseres på erfart kunnskap, beste og neste praksis. - Helhetlig innsatstrapp. - Strategisk og fleksibel ressursforvaltning. - Riktig kompetanse og ressursutnyttelse. - Bruke ressurser og gi tjenester på tvers av kommunalområder og avdelinger til det beste for innbyggerne. - Vi samarbeider med helseforetaket og de øvrige kommunene i regionen for å gi best mulig tjenester.	Avdelingene jobber implementering av helhetlig innsatstrapp og regionale tildelingskriterier. Det er iverksatt flere tiltak i de nederste trinn i trappen, som “formiddag i det fri”, sosialt treff for alle med fokus på psykisk og fysisk helse, i samarbeid med Røde Kors og Frivilligsentralen.
Helsetjenestene er bærekraftige og rusta for fremtiden.	Utvikle samspillet mellom kommunale tjenester, pårørende, frivillige, sosiale	Avdelingene har tydelig fokus på å prøve ut og ta i bruk velferdsteknologiske løsninger

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
	entreprenører og lokalsamfunnet for øvrig. • Tildeling av tjenester tilpasses den enkeltes mestringsmuligheter. • Digitalisering og velferdsteknologi, • Fokus på innovasjon og optimalisering av daglig drift i tjenestene, • Aktiv deltagelse i helseregionen og helsefellesskapet, • Legge til rette for å rekruttere og beholde ansatte, • Styrke lederkompetansen og innovasjonen, • Redusere sykefraværet.	som kan bidra til økt selvstendighet og mestring hos brukere. Prosjekt digital hjemmesykepleie og ny nattevaktstjeneste er i prosess og vil pågå ut året. Det jobbes videre med å bytte til digitale nøkkelbokser i hele kommunen for å øke sikkerheten på tjenesten, men og øke fleksibiliteten ved deling av oppdrag på tvers av soner. Legesenter har skiftet til nytt EPJ (elektronisk pasientjournal) og har nå et fremtidsrettet journalverktøy for økt samhandling på tvers av samarbeidende instanser. Kommunal området deltar og aktiv med i prosjekt MoPeK (modell for personellplanlegging i kommunale helse- og omsorgstjenester) i samarbeid med forskere fra NTNU, folkehelsesinstituttet og Universitetet i Oslo. Målet med prosjektet er å lage en modell for personellplanlegging i kommunale helse- og omsorgstjenester. Styrket samarbeid i Helseregion medfører flere felles tiltak som alle kommuner høster gevinst av. Utvidelse av prosjektet digital sårbehandling er igangsatt i samarbeid med sykehusene i Innlandet og kommunene i regionen. Tre avdelinger er med i KS prosjektet TØRN. Tørn er et nasjonalt delprogram som bidrar kommunene med å utvikle nye arbeids- og organisasjonsformer. Målet er å finne nye løsninger for oppgavedeling og arbeidstidsordninger der kompetansen brukes på riktig måte. Alle avdelinger jobber målrettet med tiltak for å øke

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
		nærværet i hver avdeling og ha gode arbeidsmiljø.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	2,67 %	10,26 %	12,92 %
Årlig sykefravær 2026	2,62 %	12,94 %	15,56 %
Sykefravær 1. tertial 2025	2,86 %	9,52 %	12,39 %
Sykefravær 1. tertial 2026	2,62 %	12,94 %	15,56 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet for kommunalområdet i 1. tertial er på 15,6 %, hvorav korttidsfraværet er 2,62 % og langtidsfraværet 12,94 %. Sammenlignet med 1. tertial i fjor er dette en økning i fraværspersent på 3,21 % fra 12,39%. Fraværspersenten varierer stort mellom avdelingene.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Alle avdelinger jobber kontinuerlig og målrettet med tiltak i forhold til å øke nærværspersenten i egen avdeling. Tiltak som brukes er funksjonskartlegging, jevnlig oppfølging og tiltak rettet mot å opprettholde gode arbeidsmiljø. Tre avdelinger er med i KS prosjektet TØRN. Tørn er et nasjonalt delprogram som bidrar kommunene med å utvikle nye arbeids- og organisasjonsformer. Målet er å finne nye løsninger for oppgavedeling og arbeidstidsordninger der kompetansen brukes på riktig måte.

Internkontroll

Det er planlagt eller gjennomført partsgruppemøter etter rutine i de fleste avdelinger. Saker etter årehjul blir gjennomgått.

Det ble registrert 195 avvik i kommunalområdet i 1. tertial i 2026 og sammenlignet med 205 meldte avvik 1. tertial 2025. Av dette er omhandler 53,1 % avvik i tjenesteproduksjon hvor de fleste er knyttet til legemiddelhåndtering, fall og prosedyre håndtering. Kommunalområdet har iverksatt flere målrettede forbedringstiltak både på individ nivå i de enkelte avdelinger, og på systemnivå for styrke kvaliteten i tjenesten. Det er avdekket at enkelte avvik registrets i feil kategori og det er derfor igangsatt systematisk arbeid med kompetanseheving for å sikre korrekt avvikhåndtering og riktig innmelding. Avvik behandles både i partsgrupper og på personalmøter, som et ledd i arbeidet med å øke pasientsikkerhet og sikre kontinuerlig kvalitetsforbedring i tjenestene.

Lokalsamfunn

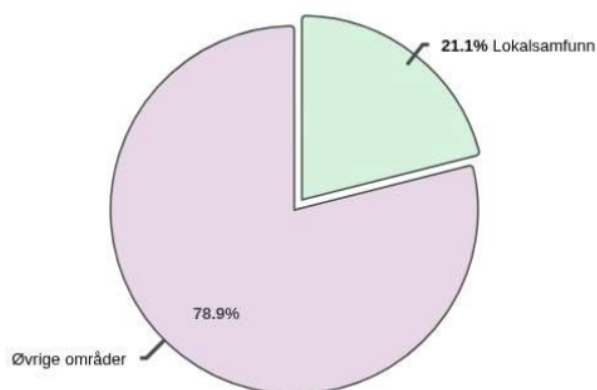
Innledning

Kommunalområdet er ansvarlig for å gi tjenester innenfor områdene bolig, eiendomsforvaltning, renhold, brann og feiing, husholdningsavfall, klima og energi, kommunal vannforsyning og avløp, kultur/barne- og ungdomstiltak, landbruk, plan, byggesak og miljø og samferdsel.

Kommunalområdet består av følgende avdelinger:

- Kultur og IKT
 - har ansvar for kulturtilbudet inkludert barne- og ungdomstiltak, post/arkiv, IKT, digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern
- Renhold
 - har ansvar for renhold av skoler, barnehager, institusjonbygg og andre kommunale bygg
- Arealforvaltning
 - har ansvar for byggesak, plansaker, landbruk, kart og oppmåling og miljø
- Brann og redning
 - har ansvaret for lokalberedskapen som brann og feiing
- Teknisk drift og selvkost
 - har blant annet ansvar for å sikre trygt drikkevann, hindre forurensning og forsøpling, god standard på kommunale veger, overvann- og flomsikring og skipløypekjøring
- Bygg/vedlikehold
 - har ansvaret for kommunale bygg og eiendomsforvaltningen av disse

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser per 1. tertial 2026 et merforbruk på ca. 2,3 millioner. Det legges til grunn tiltak som sikrer økonomisk balanse i 2026.

Det er merforbruk innen brannvesenet knyttet til 2 hendelser. I budsjettet for 2026, er det tatt høyde for uforutsette utgifter, som ligger på budsjettområdet Felles Lokalsamfunn, ved at avdelingene har fått lavere budsjetttrammer enn hva budsjetttrammen til kommunalområdet skulle tilsi. Merforbruket innen brannvesenet finansieres av budsjettområdet Felles.

For øvrig har det vært lite utgifter til vintervedlikehold hittil i 2026, men det kalde været har medført noe høyere strømforbruk, samt høyere strømpris. I 2026 er 75 % av forventet strømforbruk sikret til en pris på ca. 67 øre kWh eks. mva. Resten kjøpes i spotmarkedet. Kommunen har per april i 2026 betalt ca 3,9 millioner i strøm inkludert nettleie, noe som er litt høyere enn sammenlignet med 1. tertial 2025.

Innenfor Lokalsamfunn er største usikkerheten knyttet til gammelt utstyr og infrastruktur, som medfører behov for ikke planlagt reparasjon og utskifting. Det er nå utfordringer med varmeanlegget på Fryal/SLUS. Utfordringene består i at to kompressorer er defekt og varmeanlegget går da ikke med full effekt. Det har resultert i at oljefyren har slått inn mye mere i vinter og driftskostnadene har økt. Videre er det alltid knyttet usikkerhet til vær, spesielt når strømforbruk og strømpris.

Oppsummering tiltak

Gjennomføring av planlagte budsjetttiltak pågår. Per tid har man ikke klart å få på plass eksterne tilskuddsmidler til å finansiere tilbudet Kjør for livet. Det legges derfor til grunn at Søndre Land kommune fra og med 2. halvår 2026 ikke lenger kjøper tjenesten, og tilbudet avvikles.

Forøvrig ingen vesentlige avvik, med unntak av forventet innsparing ved redusert sykefravær og strukturendringer. Det legges til grunn at det må finnes alternative innsparingstiltak, blant annet vurderes vedlikeholdsnivået. Utbygging av vann og avløp i Brurudbakka skal gi kommunalområdet en inntekt på ca. 1 million i form av tilkoblingsavgifter. Det er knyttet usikkerhet til fremdriften i dette investeringsprosjektet.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	19 661	20 677	-1 016	54 177	54 677	0
Refusjon lønn	0	-589	589	0	0	0
Sum Lønn	19 661	20 088	-427	54 177	54 677	0
Drift	16 457	19 498	-3 041	50 030	50 030	0
Kjøp av produksjon	6 953	5 875	1 078	21 104	21 104	0
Overføringer	185	288	-103	1 207	707	0
Finansutgifter	90	65	25	3 137	270	0
Sum Utgifter	23 685	25 725	-2 041	75 478	72 111	0
Brukerbetaling	-24 949	-24 523	-426	-77 196	-75 327	0
Refusjoner	-1 107	-1 688	582	-1 590	-1 590	0
Overføringer	-120	-109	-11	-360	-360	0
Finansinntekter	0	0	0	-1 369	-371	0
Sum Inntekter	-26 175	-26 320	145	-80 515	-77 648	0
Netto resultat	17 171	19 493	-2 323	49 140	49 140	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		49 140	48 609	47 996	46 889
Justert ramme		49 140	48 609	47 996	46 889
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	1 566	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		1 566	0	0	0
Forslag til ny ramme		50 707	48 609	47 996	46 889

Oppfølging av handlingsplan

Kommunalområdet skal i tråd med kommuneplanens samfunnsdel bidra til at *man oppnår ønsket samfunnsutvikling innen økt bo-attraktivitet, sentrumsutvikling og næringsutvikling*. Det innebærer å prioritere gjennomføring av reguleringsplaner, etablere nødvendig infrastruktur som vann og avløp, tilrettelegge for bolig- og hytteutvikling i attraktive områder, skape attraktive møteplasser innenfor de økonomiske rammene kommunen har.

Kommunalrådets hovedsatsinger er som følger.

Natur, miljø og klima

Mål i kommuneplanens samfunnsdel

Søndre Land kommunen skal bidra til å sikre biologisk mangfold, og forvalte naturområder, vannforekomster og kulturlandskap på en bærekraftig måte.

Jorda, vannet og lufta skal ha god miljøkvalitet. Ulovlig forurensning og forsøpling skal reduseres til et minimum. Dyrket mark skal ivaretas. Søndre Land kommune skal tilpasse seg til forventete klimaendringer, og bidra til reduserte klimagassutslipp. Naturmangfold og verdifull natur beskyttes, og det jobbes for miljøvennlig forbruk og redusert avfallsmengde i kommunens egne virksomheter. Søndre Land kommune har god beredskap mot kriser og uønskete hendelser.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Søndre Land kommune bidrar til reduserte klimagassutslipp.	- Kommunale bygg skal ha energiforsyning basert på fornybare energiformer. - Kommunen skal legge til rette for mer miljøvennlig transport. - Kommunen inspirerer til og gjør det enkelt for innbyggerne og næringslivet å ta gode klimavalg og redusere klimagassutslipp. - Gjennom arealplanlegging legges det til rette for klimavennlig bolig- og næringsutvikling. - Kommunen skal jobbe for etablering av næringsvirksomhet som bidrar til det grønne skifte nasjonalt og internasjonalt. - Kommunen bruker miljøsertifiseringer som verktøy for miljøtiltak og økt miljøbevissthet i kommunale virksomheter og i næringslivet.	Revidering av kommuneplanens arealdel er påbegynt og planprogrammet er sent på høring i år. Revidering av kommuneplanens arealdel er et viktig tiltak innenfor de fleste delmålene nedenfor og forventes ferdig i starten av 2028.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Jorda, vannet og lufta skal ha god miljøkvalitet. Forurensning og forsøpling skal reduseres til et minimum. Hensynet til dyrket mark skal ivaretas.	- Sikre at forurensning fra utslipp ikke overstiger vannets, jordas eller luftas selvrensingskapasitet. - Regional vannforvaltningsplan skal implementeres i kommunalt planverk og daglig arbeid. - Sikre at miljøstandarden i elver, bekker og sjøer opprettholdes der hvor den er tilfredsstillende og økes der den er mangelfull. - Andelen husstander tilknyttet offentlig avløpsanlegg skal økes - Forurensende utslipp og forsøpling skal reduseres til et minimum gjennom veiledning og pålegg. - Før dyrka mark omdisponeres skal alternativer være vurdert og matjordplan være utarbeidet. Det utarbeides jordvernstrategi.	Arbeid pågår. Et viktig tiltak er gjennomføring av utbygging av vann/avløp i Brurudbakka med hensyn til redusert forurensning og nye abonnenter. Prosjektet stater i 2026 og er planlagt ferdig i 2028. Jordvernstrategi lages sammen med Nordre Land kommune for å sikre langsiktig og kunnskapsbasert forvaltning av dyrka og dyrkbar jord.
Søndre Land kommune tilpasser seg til forventete klimaendringer.	- Flomutsatte og potensielt rasfarlige områder skal kartlegges og sikres. - Gjennom arealplanlegging sikre at skader som følge av flom og overvann unngås. - Ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer. - Veiledning om tiltak for god skoghelse må økes. - Økt oppmerksomhet på å forhindre erosjon og avrenning fra jordbruket.	Flomsikring pågår. Planleggingen startet i 2021 og prosjektet er planlagt ferdig i 2027.
Søndre Land kommune tar vare på naturmangfold og verdifull natur.	- Bruke og forvalte arealer og økosystemer - herunder karbonrike områder samt vilt- og fiskebestander - slik at naturmangfoldet bevares. - Arbeide for bekjempelse av svartelistede arter.	Revidering av kommuneplanens arealdel er påbegynt og planprogrammet er sent på høring i år. Klima og miljøkurs i skogbruket som skal gi en innføring i teoretisk og praktisk skogbruk for å møte klimaendringer.
Søndre Land kommune skal jobbe for mer miljøvennlig forbruk og	Kommunen skal ha høy bevissthet om miljøkrav ved egne anskaffelser.	Ivaretas gjennom felles anskaffelsesenheter i Gjøvikregionen.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
redusert avfallsmengde i egen virksomhet.	- Matsvinnet skal reduseres. - Redusere bruk av engangsartikler.	
Søndre Land kommune har god beredskap mot kriser og uønskete hendelser.	- Kommunen har et systematisk arbeid for å forebygge kriser og uønskete hendelser. - Kommunens ROS – analyse oppdateres løpende. - Kommunen har oppdaterte beredskapsplaner på kritiske områder. - Kriseøvelser gjennomføres jevnlig.	Beredskapsarbeid er styrket grunnet endrede trusselvurderinger. Kommunens overordnede ROS er under oppdatering og kommer til politisk behandling i 2. tertial 2026. Beredskapsreserve på østsiden er etablert og har til hensikt å få oversikt over mannskap og utstyr som kan bistå brannvesen, sivilforsvar og andre ved uønskede hendelser som skogbrann, flom og evt. andre naturhendelser.

Kultur, idrett og fritid

Mål i kommuneplanens samfunnsdel

Søndre Land kommune skal ha et variert kultur- og fritidstilbud som stimulerer til deltakelse og mestring, og styrker fellesskapet og tilhørigheten i lokalsamfunnet. Kommunen skal legge til rette for et aktivt lag- og foreningsliv.

Kommunen skal ha et levende kulturliv, godt bibliotektilbud og attraktive arrangementer. En aktiv kulturskole skal gi barn og unge kultur- og mestringsopplevelser og legge til rette for mangfold, integrering og utvikling. Ungdomsklubben skal ha økende relative besøkstall, opprettholde gode åpningstider og utvide aktivitetsnivået. Søndre Land kommune ønsker et yrende foreningsliv som bidrar til mangfold, tverrsektorielt samarbeid og gode møteplasser. Det skal legges til rette for idrett og fysisk aktivitet for alle.

Følgende delmål og satsningsområder er lagt til grunn i kommuneplanens samfunnsdel:

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Kommunen skal ha et levende kulturliv, godt bibliotektilbud og attraktive arrangementer.	- Bruke kunst og kultur aktivt i utvikling av kommunen. - Fremme mangfold; ha et kulturtilbud tilpasset og tilgjengelig for alle, med gode møteplasser i det offentlige rom. - Sørge for tilgang til opplæring i kunst og kultur for barn og unge.	Kommunen har et levende kulturliv, godt bibliotektilbud, attraktive arrangementer og en aktiv kulturskole innenfor de rammebetingelser kommunen har.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
	Samarbeide med frivillige organisasjoner, lokale kunstnere, næringsliv og andre eksterne aktører.	
En aktiv kulturskole som gir barn og unge kultur- og mestringsopplevelser og legger til rette for mangfold, integrering og utvikling.	- Utrede nye lokaler til kulturskolen som er tilfredsstillende etter dagens kulturskolestandard. - Ta i bruk og utvikle rammeplanen for kulturskolen.	Kulturskolen har fått nye lokaler på rådhuset. Det har kommet ny rammeplan for kulturskolen som innføres til høsten.
En ungdomsklubb som har økende relative besøkstall, som opprettholder sine gode åpningstider og utvider sitt aktivitetsnivå.	- Utvide aktivitetsnivået med målsetning om daglig aktivitet. - Utvide tilbudet for å nå flere målgrupper, særskilt tilbud til de yngste (Juniorklubb).	Ungdomsklubben opplever en synkende deltagelse. Det er tilbud to ganger i uka. Det er etablert tilbud til de yngste.
Et yrende foreningsliv som bidrar til mangfold, tverrsektorielt samarbeid og gode møteplasser.	- Faste årlige møtepunkter mellom kommunen og lag og foreninger. - Sikre gode møteplasser og vedlikeholde kommunens fysiske bygg og anlegg til å tilfredsstille dagens standard.	Det er årlige møtepunkter med lag og foreninger. Kultursalen og biblioteket er oppgradert til mer attraktive møteplasser.
Kommune tilrettelegger for idrett og fysisk aktivitet for alle.	- Formidle mulighetene for fysisk aktivitet inne og ute og inspirere til deltagelse. - Innsats for å aktivisere mennesker i alle aldre og med ulike forutsetninger. - Bidra til å utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold. - Tilrettelegge for nærmiljøanlegg for idrettslig aktivitet. - Aktivt samarbeid med idrettsrådet og frivillige lag og organisasjoner.	Kontinuerlig arbeid, som pågår.

Sykefravær

Sykefravær

	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	1,62 %	4,75 %	6,37 %
Årlig sykefravær 2026	2,12 %	4,88 %	7,00 %
Sykefravær 1. tertial 2025	1,82 %	5,58 %	7,40 %

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 1. tertial 2026	2,12 %	4,88 %	7,00 %

Status sykefravær og HMS

Kommunalområdet har et sykefravær på 7 % per april 2026, herav var langtidssykefraværet på ca 4,9 %. Per april 2025 var sykefraværet på 7,4 %. Det er en gledelig utvikling at sykefraværet viser en nedgang sammenlignet med ifjor.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Kommunalområdet jobber kontinuerlig og målrettet med tiltak i forhold til å øke nærværprosenten i avdelingene. Blant annet arbeides det tilrettelegging og HR involveres ved behov.

Internkontroll

Ikke alle avdelinger i kommunalområdet har etablert partsgrupper enda, siden flere av avdelingene har få ansatte. De som har partsgrupper gjennomfører i samsvar med rutine.

Det er gjennomført en stikkprøvekontroll i kommunalområdet i 1. tertial på om det foreligger anskaffelsesprotokoll på de anskaffelsen vi har gjennomført i egen regi.

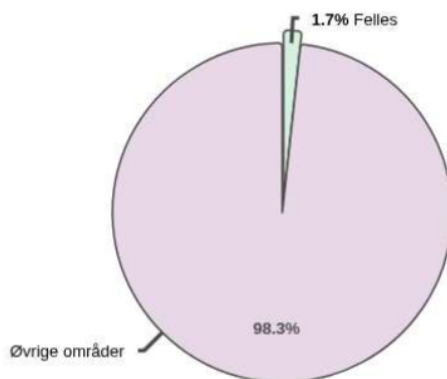
Generelt meldes det for få avvik i kommunalområdet, men det er en økning sammenlignet med tidligere år. Per april 2026 er det meldt 39 avvik, som fordeler seg mellom de ulike avviksgruppene. Avvikene forsøkes løst fortløpende og som grunnlag for læring. Per april 2025 var meldt 15 avvik.

Felles

Innledning

Fellesområdet består blant annet av pensjonsavregning, avsetning til lønnsoppgjør, kontingenter, betaling for VTA plasser, integreringstilskudd, utgifter til kirkelig fellesråd, utgifter knyttet til innføring av eiendomsskatt og ellers utgifter som ikke naturlig hører hjemme i noe kommunalområde.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser pr april et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner. Prognose for året er mindreforbruk på 12,5 millioner kroner.

Ansvarsområdet Fellesutgifter inneholder utgifter som er felles for hele organisasjonen, som lønnsoppgjør, pensjonsavregning, budsjettreserve til ikke planlagte tiltak, kostnader knyttet til innføring av eiendomsskatt og fellesutgifter det ikke er naturlig å fordele på kommunalområdene.

Ansvarsområdet Felles har pr april et mindreforbruk på kr 2,3 millioner kroner. Årsakene er:

- Integreringstilskuddet er ca 1,2 mill høyere enn budsjettet. Forventer at dette jevner seg ut gjennom året, da bosetting av flyktninger har vært høy gjennom første tertial.
- Konsulenttenester i ordinær drift, mindreforbruk knyttet bruk av konsulenter.

Pensjon

De siste årene har vi hatt et tydelig fokus på å sikre at det budsjetteres tilstrekkelige midler til pensjonsforpliktelsene våre. Ifølge den siste prognosen fra KLP forventes det at vi vil betale inn en pensjonspremie på omtrent 82 millioner kroner i 2026. En del av denne kostnaden er fordelt direkte på de ulike driftsområdene, mens 34 millioner kroner er budsjettet under fellesområdet.

Signalene i revidert nasjonalbudsjett sier noe om at regjeringen forventer at kommunene bruker årets tilførsel av premiefondet til å dekke inn premieinnbetalingene. Dette for Søndre Land sin del er 37,7 millioner kroner. Basert på dette legges det til grunn bruk av premiefond på tilsvarende sum. Resultatet av dette vil være et forventet mindreforbruk knyttet til avregning pensjon på 12,5 millioner kroner. Effekten dette vil ha på premieavviket, gjøres rede for under område 75 Premieavvik.

Eiendomsskatt

I første tertial har det vært arbeidet med etablering av sakkyndig nemnd og klagenemnd. Det er også gjennomført en anskaffelsesprosess knyttet til bistand ved innføring av eiendomsskatt. Prosessen har vært ute på anbud og er nå i slutfasen.

Parallelt har det vært fokus på kompetanseheving innen fagområdet, og kommunen er meldt inn i KS Eiendomsskatteforum. I løpet av perioden er det også utarbeidet og vedtatt eiendomsskattevedtekter. Videre er det besluttet at taksering av boligeiendom skal baseres på Skatteetatens verdigrunnlag.

Usikkerheter i 2026

- Lønns- og trygdeoppgjøret for 2026. Partene i oppgjøret har brutt forhandlingene og gått til mekling. Ut i fra de signalene som er gitt er det uvanlig stor avstand mellom partene, frist for mekling er 28.mai.
- Pensjon. Lønns- og trygdeoppgjøret vil ha innvirkning på dette. I tillegg er det gjort en vurdering på bruk av premiefond i KLP. Bruker man av dette fondet vil dette redusere premieinnbetalingen til KLP som gjør at pensjonskostnaden går ned. Bruk av premiefond vil også redusere årets positive premieavvik. Det er budsjettet med 34 millioner kroner til premieinnbetaling utover 33 millioner kroner som er budsjettet ute på avdelingene. Premieavvik er budsjettet med en inntekt på 30 millioner kroner.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupeer

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	364	19	345	34 998	34 998	0
Sum Lønn	364	19	345	34 998	34 998	0
Drift	1 883	1 223	660	18 152	18 152	12 500
Kjøp av produksjon	167	190	-24	500	500	0
Overføringer	2 382	2 414	-32	7 150	7 150	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	4 432	3 828	604	25 802	25 802	12 500
Brukerbetaling	0	-47	47	0	0	0
Refusjoner	0	-12	12	0	0	0
Overføringer	-10 000	-11 271	1 271	-38 000	-38 000	0
Sum Inntekter	-10 000	-11 330	1 330	-38 000	-38 000	0
Netto resultat	-5 204	-7 483	2 279	22 800	22 800	12 500

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		22 800	17 800	17 800	14 800
Justert ramme		22 800	17 800	17 800	14 800
Pensjonsavregning	Budsjettendringer	-	0	0	0
		12 500 000			
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-42	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-	0	0	0
		12 500 042			
Forslag til ny ramme		-	17 800	17 800	14 800
		12 477 242			

Stab og utvikling

Innledning

Stab og utvikling består av to avdelinger. Begge avdelingene har hittil i år vært ledet av HR-leder.

HR/lønn og økonomi:

Avdelingen har ansvar for disse fagområdene: HR, lønn, økonomi, regnskap, innkjøp, lærlinger, HTV og HVO, og kirkene

Avdelingen har mange oppgaver som bidrar til å støtte både ansatte og ledelsen i hele kommunen, og bidra til at organisasjonen etterlever til enhver tid gjeldende lov - og avtaleverk. Eksempler på oppgaver for HR er: rekruttering, personaladministrasjon, lønn, arbeidsmiljø, kompetanseutvikling, strategisk HR, juridisk og etisk ansvar, sikre godt partssamarbeid. Eksempler på oppgaver for økonomi er: budsjett, utarbeidelse av rapporter, fakturering, oppfølging/kompetanseheving av ledere, analyse, regnskap og revisjon.

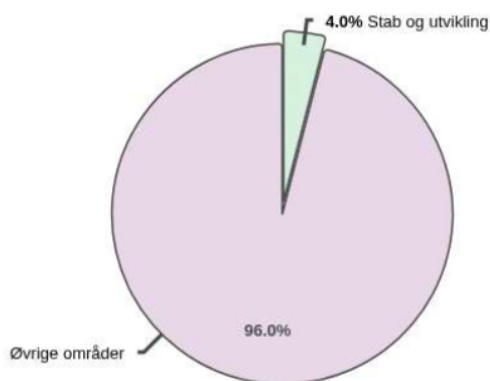
Felles utviklings- og rådgiverstab

Utviklings og rådgiverstab er ansvarlig for å gi tjenester innenfor områdene samfunnsutvikling og kommunikasjon, samt være en intern ressurs som arbeider på tvers av organisasjonen.

Avdelingen har ansvar for disse fagområdene: kommunikasjon, markedsføring, politisk sekretariat, samfunnsutvikling, boligutvikling, næringsutvikling, tilskudd, prosjektfinansiering og tilhørende rådgivning, beredskap, plan- og internkontroll.

Avdelingen har en rekke fagområder, som handler om både utvikling av lokalsamfunnet i et større perspektiv, både på næring- og bostedsattraktivitet. Avdelingen arbeider også med overordnede prosjekter, kontroll og oppfølging med interne prosesser - men også andre oppgaver som handler om å finansiere prosjekter med eksterne midler. Beredskap er det også vesentlig økt fokus på, og i planperioden er det forventet en økt ressursinnsats innenfor beredskap.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Regnskapet per april viser et merforbruk på 260 000 kroner, mens årsprognosen samlet for området fortsatt er vurdert til balanse.

Innen HR og økonomi er det knyttet usikkerhet til innkjøpsområdet, hvor det kan oppstå et merforbruk på om lag 150 000 kroner. Videre er det et merforbruk knyttet til overtidbruk og innfordring. Det er et mindreforbruk på HR og lønn. Samlet forventes området å gå i balanse i 2026.

Innen samfunnsutvikling og beredskap er det registrert et merforbruk, blant annet grunnet ikke budsjetterte utgifter til juridisk bistand. Spesielt er det stor usikkerhet om man får inn de tilskuddsmidler som er lagt til grunn i budsjettet.

Oppsummering tiltak

Merforbruket på anskaffelsesenheten må avklares med samarbeidskommunen. Samarbeidsrådet for anskaffelser i Gjøvikregionen har samtidig vurdert at det ikke skal foretas rekruttering som følge av fravær.

I økonomiavdelingen vil merforbruket knyttet til overtid bli kompensert gjennom prosjektet for eiendomsskatt. Når det gjelder innfordring, må det gis en nærmere tilbakemelding på forventet årsprognose.

På området tilskudd, prosjektfinansiering og rådgivning er det fortsatt usikkerhet knyttet til prosjektfinansieringen.

Økonomiplantiltak

Handlingsplanen ble avdekket ett behov for en stabsgjennomgang i kommunen. Tiltaket i handlingsplanen er budsjettert med kr 1 302 000. En stilling har blitt holdt vakant i 1. tertial, som gir en innsparing.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	6 470	6 526	-55	16 959	16 959	0
Refusjon lønn	0	-134	134	0	0	0
Sum Lønn	6 470	6 391	79	16 959	16 959	0
Drift	1 023	1 005	17	2 688	2 688	0
Kjøp av produksjon	665	752	-87	1 529	1 529	0
Overføringer	873	1 001	-128	920	920	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	2 561	2 759	-198	5 137	5 137	0
Brukerbetaling	-69	-100	31	-207	-207	0
Refusjoner	0	-25	25	-1 105	-1 105	0
Overføringer	-195	0	-195	-585	-585	0
Finansinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum Inntekter	-264	-125	-139	-1 896	-1 896	0
Netto resultat	8 767	9 025	-258	20 200	20 200	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		20 200	19 900	19 400	18 900
Justert ramme		20 200	19 900	19 400	18 900
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-139	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-139	0	0	0
Forslag til ny ramme		20 062	19 900	19 400	18 900

Oppfølging av handlingsplan

Kommuneorganisasjonen skal levere brukerorienterte tjenester av god kvalitet innenfor rammen av en forsvarlig økonomisk drift.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Søndre Land kommune er en attraktiv arbeidsgiver	- Den kommunale organisasjonen har høy bevissthet om helse, miljø og sikkerhet, og en godt fungerende vernetjeneste - Medbestemmelse og involvering blir ivaretatt gjennom et nært og godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakernes organisasjoner	Det er etablert gode rutiner for og sikre medbestemmelse og involvering for alle nivåer i organisasjonen. Årshjul sikrer behandling av saker etter lov - og avtaleverk.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
Kommunen har engasjerte og motiverte ledere og medarbeidere med riktig kompetanse.	• Rekrutteringsprosessene er preget av systematikk og høy kvalitet, og legger grunnlag for gode søkere og riktige ansettelser. • Kompetanseutviklingen skal sikre at de ansatte til enhver tid har oppdatert og riktig kunnskap. • Kommunen kjennetegnes av et godt og innsatsfremmende arbeidsmiljø med høy trivsel og gode faglige og personlige utviklingsmuligheter. • De ansatte har enkel tilgang til nødvendig og relevant informasjon.	
Kommunen har en moderne og omstillingsdyktig organisasjon med effektive arbeidsprosesser og forvaltning av høy kvalitet	• Den kommunale organiseringen skal legge til rette for et hensiktsmessig og målrettet tverrfaglig samarbeid. • Digitale verktøy brukes aktivt i utviklingen av kommunens interne og eksterne tjenester. • Kommunen har skriftlige og oppdaterte systemer for internkontroll og kvalitetssikring. • Søndre Land kommune deltar aktivt i arbeidet med å utvikle interkommunale samarbeidsløsninger.	Stabsgjennomgangen fase 1 ble gjennomført etter tidsplanen. Fase 1 medførte følgende organisatoriske endringer: • Avdeling administrasjon: HR/lønn, økonomi, lærlinger, bemanningsplanlegging, post/arkiv, kommunikasjon, politisk sekretariat og virksomhetsstyring. • Avdeling IKT og digitalisering: IKT, personvern, informasjonssikkerhet og digitalisering. • Fagområdene samfunnsutvikling, beredskap, næring boligutvikling flyttes til kommunalområdet lokalsamfunn. Fase 2 vil innebære videre arbeid med kartlegging og organisering av arbeidsoppgaver tilhørende stabsfunksjoner.
Søndre Land kommune har en bærekraftig økonomi som	• Søndre Land kommune kjennetegnes av bærekraftig og forsvarlig	Framsikt er tatt i bruk for å sikre god økonomisk styring. Etablert rutiner for oppfølging av den økonomisk situasjonen ute i hver avdeling.

Delmål	Strategier og satsingsområder	Status
sikrer et stabilt velferdstilbud	budsjettering og god økonomistyring. Kommunens økonomiske nøkkeltall skal være i tråd med statlige anbefalinger.	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	2,29 %	4,28 %	6,57 %
Årlig sykefravær 2026	3,36 %	1,64 %	5,00 %
Sykefravær 1. tertial 2025	3,96 %	7,21 %	11,17 %
Sykefravær 1. tertial 2026	3,36 %	1,64 %	5,00 %

Status sykefravær og HMS

Avdelingen har totalt sett lavt sykefravær.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Sykefravær følges opp iht kommunens sykefravær rutiner.

Internkontroll

Avdelingene har ikke egen partsgruppe. Fagområdene er representert inn i overordnet samarbeidsmøte som avholdes etter gjeldende rutine og årshjul.

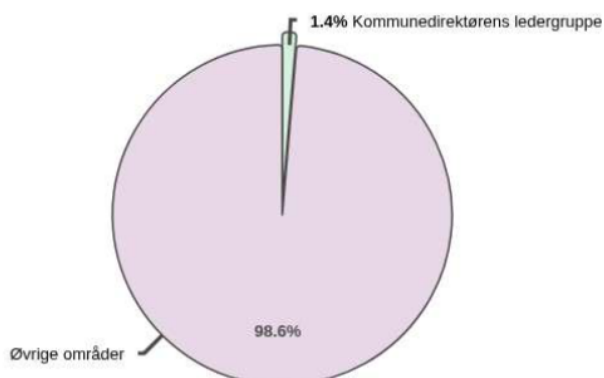
Det er ikke noen avvik i avdelingene per april 2026. Antall avvik i samme periode 2025 var 2. Disse avvikene omhandlet interne rutiner som ble rettet opp.

Kommunedirektørens ledergruppe

Innledning

Kommunedirektørens ledergruppe består av kommunedirektør og fire kommunalsjefer. Budsjettmessig inngår også kommuneoverlegen i kommunedirektørs ledergruppe.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Per første tertial ligger området med et lite mindreforbruk. Det forventes balanse ved utgangen av året.

Oppsummering tiltak

Det er ikke behov for tiltak.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	2 928	2 953	-25	8 028	8 028	0
Refusjon lønn	0	0	0	0	0	0
Sum Lønn	2 928	2 953	-25	8 028	8 028	0
Drift	138	118	21	415	415	0
Kjøp av produksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	179	129	50	357	357	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Utgifter	317	246	71	772	772	0
Refusjoner	0	0	0	0	0	0
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Sum Inntekter	0	0	0	0	0	0
Netto resultat	3 245	3 199	46	8 800	8 800	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		8 800	8 800	8 800	8 800
Justert ramme		8 800	8 800	8 800	8 800
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-13	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-13	0	0	0

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Forslag til ny ramme		8 788	8 800	8 800	8 800

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2025	0,81 %	3,14 %	3,94 %
Årlig sykefravær 2026	0,86 %	0,00 %	0,86 %
Sykefravær 1. tertial 2025	1,64 %	8,69 %	10,33 %
Sykefravær 1. tertial 2026	0,86 %	0,00 %	0,86 %

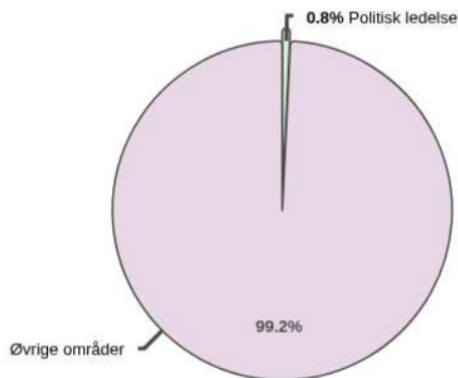
Politisk ledelse

Innledning

Politisk ledelse omfatter kommunens folkevalgte organer.

Området omfatter godtgjørelse til ordfører, fast godtgjørelse til varaordfører og formannskapsmedlemmene, ordinær møtegodtgjøring for kommunestyremedlemmene, formannskapsmedlemmene og alle andre medlemmer i politiske komiteer, utvalg og råd mv. Videre omfatter budsjettområdet utgifter til valg, kjøre- og diettgodtgjørelse, refusjon for tapt arbeidsfortjeneste, annonsering av møter i folkevalgte organer, politikernes deltakelse på kurs og konferanser, telefongodtgjøring mv. Kommunens utgifter til revisjon er en del av kontrollutvalgets budsjett.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

For området som helhet, er status per april et merforbruk på i underkant av kr. 60 000. Dette skyldes periodisering. Området forventes å gå i balanse ved årets slutt.

Oppsummering tiltak

Det vurderes per første tertial, ikke å være behov for ytterligere tiltak.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupeer

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	1 098	858	240	2 990	2 990	0
Sum Lønn	1 098	858	240	2 990	2 990	0
Drift	217	207	10	591	591	0
Kjøp av produksjon	372	624	-252	1 117	1 117	0
Overføringer	17	75	-58	102	102	0
Sum Utgifter	606	905	-300	1 810	1 810	0
Refusjoner	0	0	0	0	0	0
Sum Inntekter	0	0	0	0	0	0
Netto resultat	1 704	1 763	-59	4 800	4 800	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

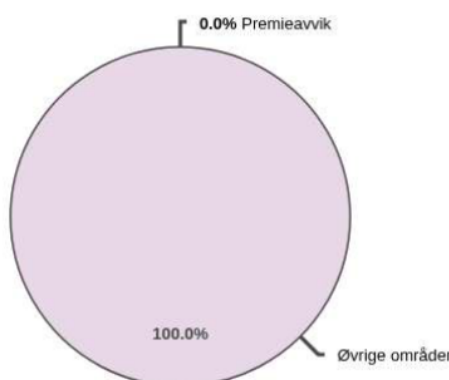
Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		4 800	5 200	4 900	5 200
Justert ramme		4 800	5 200	4 900	5 200
Sentralisering av lisenser, Microsoft	Budsjettendringer	-13	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-13	0	0	0
Forslag til ny ramme		4 787	5 200	4 900	5 200

Premieavvik

Innledning

Kommunens pensjonskostnader utgjør en betydelig del av driftsutgiftene. Regnskapsreglene for kommuner innebærer at vi fører pensjonskostnader i regnskapet basert på beregninger fra pensjonsleverandørene, i vårt tilfelle KLP (og SPK). Disse beregningene kan skille seg fra de faktiske premieinnbetalingene som kommunen betaler i løpet av året. Forskjellen mellom bokført kostnad og faktisk innbetalt premie kalles premieavvik. Premieavviket kan være både positivt og negativt, og det oppstår som en midlertidig regnskapsmessig differanse. For å unngå store svingninger i driftsregnskapet fra år til år, åpner kommunal regnskapsforskrift for at premieavviket kan utgiftsføres over flere år. Denne utgiftsføringen kalles amortisering. Kommunen gikk i 2025 over til sju års amortisering av premieavvik.

Brutto driftsutgifter i % av kommunens totale utgifter

Kommentar til status økonomi

Prognose for året er 18,5 millioner kroner i mindreinntekt.

Basert på at premieavviket amortiseres over sju år fra og med 2025, er den estimerte positive effekten beregnet til 30 mill. kroner i 2026. Denne effekten er forutsatt avsatt i sin helhet til fond.

Det er flere avhengigheter som må falle på plass for å kunne budsjettere et korrekt beløp for premieavvik. Premieavviket totalt sett påvirkes av tre hovedfaktorer: størrelsen på årets premieavvik, størrelsen på fjorårets premieavvik, og bruken av premiefondet i KLP.

Årets premieavvik beregnes ut fra estimert premieinnbetaling og estimerte pensjonskostnader. Disse igjen påvirkes av antall ansatte, tidligere ansatte, sammensetningen av arbeidsstokken samt lønns- og trygdeoppgjør fra år til år. Fjorårets premieavvik beregnes etter de samme prinsippene, men basert på faktorene som gjaldt for det foregående året. Den siste avhengigheten er bruk av premiefondet i KLP. Velger vi å bruke av premiefondet i løpet av året vil dette påvirke premieavviket negativt.

Som nevnt under område 30 Felles, ligger det en forventning om at kommunen bruker årets tilførsel av premiefondet til å dekke inn premieinnbetalingene gjennom året. Årets tilførsel for Søndre Land sin del er 37,7 millioner kroner. Det legges derfor til grunn bruk av premiefondet på tilsvarende beløp. For premieavviket isolert sett vil dette medføre en mindreinntekt på 18,5 millioner kroner. Effekten dette vil ha på avregningen på pensjon, gjøres rede for under område 30 Felles.

Totaloversikt drift - fordelt på kontogrupper

Beløp i 1000

	Rev.bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev.bud. 2026	Avvik i kr (prognose vs. budsjett)
Lønn	0	0	0	-30 000	-30 000	0
Sum Lønn	0	0	0	-30 000	-30 000	0
Netto resultat	0	0	0	-30 000	-30 000	0

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig vedtatt ramme		-30 000	-0	-0	-0

1.tertialrapport 2026

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2026	2027	2028	2029
Justert ramme		-30 000	-0	-0	-0
Premieavvik	Budsjettendringer	18 500 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		18 500 000	0	0	0
Forslag til ny ramme		18 470 000	0	0	0